

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง สภาพการส่งเสริมของผู้ปกครองทางการเรียนของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ศึกษา
ค้นคว้า เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำ เสนอโดยลำดับดังนี้

1. ความสัมพันธ์ของครอบครัวกับการศึกษา
2. การส่งเสริมของผู้ปกครองในการเรียนของนักเรียน
3. การส่งเสริมของผู้ปกครองนักเรียนในการเรียนตามแนวหลักสูตร

พุทธศักราช 2521

4. การช่วยเหลือเด็กให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างได้ผลในระดับประถมศึกษา
5. สภาพแวดล้อมภายในบ้านที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความสัมพันธ์ของครอบครัวกับการศึกษา

ครอบครัว เป็นสถาบันสังคมพื้นฐานของสังคมทุกสังคม และถึงแม้จะเป็นระบบ
สังคมที่เล็กที่สุด แต่ก็ยังมีอิทธิพลต่อสังคมมากที่สุด เพราะ เป็นสถาบันที่ผูกพันกับสมาชิกทุกคน
ตลอดชีวิต ตลอดจนเป็นครูคนแรกของเด็ก (ชนิดา รักษาพลเมือง, 2531) เป็นตัวแทนของ
สังคมที่ให้การศึกษา เบื้องต้นแก่เด็ก ได้เรียนรู้ที่จะปรับตัวให้อยู่ในสังคมและรู้บทบาทของตน
ในการมีความสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ ในครอบครัวว่าพฤติกรรมใดสมควรและไม่สมควรทำ
(ประสาธน์ หลักศิลา, 2528) นอกจากนี้ยังมีหน้าที่จะต้องให้การอบรมเลี้ยงดู ให้ความรัก
ความอบอุ่น ปลูกฝังนิสัยที่ดีงาม ตลอดจนให้การศึกษาเล่าเรียนแก่สมาชิกในครอบครัวตามสมควร
แก่อัตรา (ยนต์ ชุ่มจิต, 2528) ดังนั้น สถาบันครอบครัวจึง เป็นสถาบันแห่งแรกและสำคัญที่สุด
ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวย่อมมีอยู่อย่างใกล้ชิดในฐานะของพ่อแม่และลูก พ่อแม่
มีความสำคัญต่อการอบรมสั่งสอน เด็กให้เติบโต เป็นผู้ใหญ่ที่ดีในวันหน้า เพราะ เป็นสิ่งแวดล้อม

ที่ใกล้ที่สุด ถ้าพ่อแม่จัดสิ่งแวดล้อมที่ดีให้เด็กก็จะเติบโต เป็นผู้ใหญ่ที่ดีในวันหน้า (ชวอน พลตรี, 2530) ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของบุญเขียน ประกอบแสง (2528) ที่ได้กล่าวไว้ว่า พ่อแม่มีบทบาทด้วยกัน ในการสร้างเสริม การเริ่มต้นชีวิตที่ดีให้แก่ลูก เด็กที่ได้รับการรักและความอบอุ่นจากทั้งพ่อและแม่ ตั้งแต่เริ่มลืมตาดูโลก และได้รับการฝึกอบรมอย่างถูกต้อง เด็กนั้นก็จะสามารถ เติบโต เป็นผู้ใหญ่ที่ดีในสังคมรับรู้และตอบสนองความต้องการของบุคคลอื่น ทำงานร่วมกับบุคคลอื่นได้ เป็นอย่างดี พ่อแม่ที่สามารถสร้างความความสุขในชีวิตครอบครัวได้จะสามารถให้เด็กได้มีบ้านที่ความสุขอยู่ ซึ่ง เป็นการให้ที่มีคุณค่ายิ่งกว่าทรัพย์สิน เงินทองและมรดกอื่นใดทั้งสิ้น

ส่วนในด้านการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ต่อบุตรนั้น สุขสมร ประพัฒน์ทอง (2522) ได้กล่าวว่า การกระตุ้นหรือเร้าให้บุตร เป็นคนที่มี "แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์" คือ เป็นผู้ที่ต้องการความสำเร็จในอันที่จะทำกิจกรรมใด ๆ ก็ตามให้มีมาตรฐานสูงสุดและดีเด่นกว่าบุคคลอื่น ซึ่งจะเป็นส่วนผลักดันให้บุตรประสบความสำเร็จในชีวิตหลาย ๆ ด้าน ทั้งด้านการเรียน การงาน และการดำรงชีวิต สำหรับพ่อแม่ที่มีภารกิจนอกบ้าน ไม่มีเวลาใกล้ชิดลูกเพียงพอ ควรใช้เวลาพักผ่อนคอนเย็น หลังอาหารและเวลาก่อนนอนในการให้ความใกล้ชิด อบรมสั่งต่าง ๆ แก่บุตร

กรุงเทพมหานคร เป็น เมืองหลวงที่มีปัญหา เนื่องจากการ เปลี่ยนแปลงทางสภาพสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจและสังคม ที่เต็มไปด้วยการแข่งขัน เพื่อความอยู่รอด ทำให้เกิดช่องว่างระหว่างพ่อแม่และลูกต่างคนมีภารกิจที่ต้องทำมากขึ้น ทำให้ทุกคนต่างใช้เวลาและความคิดแสวงหาความสุขของตน โอกาสหรือเวลาของการอยู่พร้อมหน้า เอาใจใส่กันและกันของสมาชิกในครอบครัวมีน้อย (ชวอน พลตรี, 2530) จึง เป็นสาเหตุให้บ้านหรือครอบครัวได้ทำหน้าที่ในการถ่ายทอดความรู้และอบรมผู้เยาว์ให้ เป็นพล เมืองดีมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนน้อยลงทุกที และกลับมอบบทบาทนี้ให้แก่โรงเรียน โดยไม่ได้ช่วย เสริมต่อสิ่งซึ่งโรงเรียนสอนหรืออบรม เด็ก มีการปล่อยปละละเลยที่จะติดตามว่าลูกของตนได้เอาใจใส่ต่อการเรียนในโรงเรียนหรือไม่ การละเลยนี้ได้ก่อให้เกิดปัญหา เช่น ปัญหารัวยรุ่น ปัญหายาเสพติด เป็นต้น อันที่จริงบ้านมีบทบาทอย่างมากในฐานะ เป็นแหล่งการศึกษาของผู้เยาว์ เด็กเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ในการดำรงชีวิต รวมทั้งการใช้ภาษาจากบ้าน ถ้าจะให้การศึกษาของเยาวชน เป็นผลดี บ้านจะต้องทำหน้าที่ของตนให้ถูกต้องและมีบทบาทเป็นศูนย์กลางการศึกษาของเด็ก อย่างไรก็ตามบ้านหรือครอบครัวจะต้อง เปลี่ยนทัศนคติ เกี่ยวกับบทบาทของตน และของโรงเรียน เสียใหม่โดยจะต้องให้การศึกษาแก่เด็กให้ต่อเนื่อง สอดคล้อง และเสริมซึ่งกันและกัน (รัตนา ดุงคสวัสดิ์, 2528)

จากเหตุผลหลาย ๆ ประการดังกล่าวนี้ จะเห็นได้ว่าบ้าน เป็นสถาบันสังคมที่มีอิทธิพล ต่อพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ของเด็กมากที่สุด โดยเด็กจะได้รับการศึกษา เบื้องต้นจากบ้าน และ พ่อแม่ก็คือครูคนแรกของ เด็ก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณวดี ม้าลำพอง (2527) ที่พบว่าประสบการณ์ที่มีอิทธิพลสำคัญต่อการพัฒนาทางสติปัญญาของเด็กในช่วงอายุ 6 ปีแรก คือ ประสบการณ์ที่ได้รับในบ้าน ผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อการเรียนรู้ของเด็ก และใกล้ชิดเด็กมากที่สุด คือ พ่อแม่ของเด็กนั่นเอง และ เมื่อเด็ก เข้ารับการศึกษาในโรงเรียนก็มีไม่ว่าจะหมดภาระหน้าที่ ของทางบ้านเลยทีเดียว แต่ทางบ้านจะต้องมีการร่วมมือกับทาง โรงเรียนในการอบรมสั่งสอน ด้านวิชาการ ความรู้ การเรียน การสอน ตลอดจนปลูกฝังความมีจริยธรรมที่ดีให้แก่ เด็ก เพื่อให้เห็นความสำคัญของตนเอง ในฐานะสมาชิกของครอบครัว สามารถปรับตนเองให้ เข้ากับ ความต้องการของสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การส่งเสริมของผู้ปกครองในการ เรียนของนักเรียน

ดังได้กล่าวมาแล้วว่า บ้าน เป็นโรงเรียนแห่งแรกในชีวิตของเด็ก แต่เมื่อถึงวัยอันควร เด็กก็ต้อง เข้ารับการศึกษาอบรมที่โรงเรียน ซึ่งในช่วงที่เด็ก เข้าศึกษาในโรงเรียนนั้นก็จะมีครู เป็นผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบในด้านนี้ แต่ก็มีไม่ว่า เมื่อเด็ก เข้าโรงเรียนแล้วจะหมดภาระของผู้ปกครอง ก็หาไม่ เพราะในวันหนึ่ง ๆ นักเรียนจะมีเวลาอยู่ที่โรงเรียน เป็นส่วนน้อย เท่านั้น ชีวิตส่วนใหญ่ ของนักเรียนก็ยังคงอยู่ในสิ่งแวดล้อมของครอบครัวต่อไปอีก ดังนั้น การ เรียนของนักเรียนจึงมิได้ ลื่นสุดอยู่ที่โรงเรียน เท่านั้น หากแต่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน ผู้ปกครองจึงมิได้ มีหน้าที่แค่เพียงเลี้ยงดูและอบรมสั่งสอน เท่านั้น ผู้ปกครองจะต้องส่งเสริม สนับสนุนการศึกษาของ นักเรียนอีกด้วย ได้มีผู้กล่าวถึงบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนของนักเรียนไว้ใน ทัศนะต่าง ๆ กัน ดังนี้

ศักดา ปรารักษ์ประทานพร (2522) กล่าวไว้ว่า เมื่อนักเรียน เข้าโรงเรียนแล้ว พ่อแม่ควรพัฒนาการเรียนรู้นักเรียนด้วยการ เป็นกำลังใจในการศึกษาเล่าเรียน และทำ ความเข้าใจกับบทเรียนต่าง ๆ แต่ก็มีไม่ว่าทำการบ้านให้ เพียงแต่แสดงความสนใจในบทเรียน ที่นักเรียนกำลังเรียน และให้กำลังใจสนับสนุน จัดสิ่งแวดล้อมในบ้านให้เอื้ออำนวยต่อการ เรียนรู้ ของนักเรียน ฝึกนิสัยให้นักเรียนมีความขยันหมั่นเพียรในการ เรียนรู้ ด้วยการสอนให้ท่องสูตรคูณบ้าง

หัตถ์วกลบ เลขง่าย ๆ บ้าง ช่วยทบทวนบทเรียนให้บ้าง และ เมื่อใดที่มีโอกาสผู้ปกครองจะต้องช่วย กระตุ้นให้นัก เรียนรู้จักฝึกสติปัญญา เช่น ช่วย เสริมทักษะทาง เลขคณิตด้วยการฝึกหัดให้คิด เงินทอน เวลาไปซื้อของ หรือนับเงินในกระปุกออมสินด้วยตนเอง ช่วย เสริมทักษะในการ เขียน ด้วยการให้ เขียนจดหมายสั้น ๆ ถึงญาติ หรือเพื่อน นอกจากนี้ผู้ปกครองจะต้องติดตามความก้าวหน้าทางสติปัญญา ของนักเรียนอย่างใกล้ชิด คอยได้ถาม เรื่องการ เรียนในโรงเรียน ถ้ามีโอกาส เสริมได้ ก็ควรช่วย เสริม เมื่อใดที่นักเรียนมีโอกาสช่วยตัวเองได้ก็ควรให้ เขาช่วยตัวเอง

ละ เมียค ลิมอักษร (2521) กล่าวไว้ว่า สาเหตุที่ทำให้นักเรียน เรียนไม่มีหลาย ประการ สิ่งที่ควรพิจารณา คือ พ่อแม่ผู้ปกครองจัดสิ่งแวดล้อมให้นัก เรียนได้ เหมาะสมหรือไม่ เพียงใด นักเรียนมีห้องหรือสภาพที่เป็นสัดส่วนที่จะทำการบ้าน หรือท่องหนังสือได้สะดวกสบาย เพียงใด ฯลฯ นอกจากนี้จะพิจารณาและแก้ไขสาเหตุให้ถูกต้องแล้ว พ่อแม่ควรใช้เวลาสนทนาซักถาม เกี่ยวกับการ เรียนหรือเกี่ยวกับทางโรงเรียน ก่อนที่จะปล่อยให้เด็กเรียนทำการบ้านหรือท่องหนังสือตามลำพัง ทั้งนี้ เพื่อให้เด็กเห็นว่าคุณแม่มีความรักและห่วงใย และ เพื่อตอบปัญหาแก้ข้อสงสัยของเด็กนักเรียน จะมีความสนใจและภาคภูมิใจ ถ้าพ่อแม่สามารถให้คำแนะนำ หรือตอบคำถาม เกี่ยวกับการ เรียนของคนได้ เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนสนใจในการ เรียนยิ่งขึ้น การให้คำแนะนำแก่เด็กเรียน นั้น พ่อแม่ควรช่วยแต่เพียงให้คำแนะนำเมื่อนักเรียนต้องการ และคอยดูแลให้นักเรียนทำการบ้าน ตามที่โรงเรียนมอบหมายให้ นอกจากนี้แล้ว พ่อแม่ ผู้ปกครอง ก็ควรหาโอกาสพบปะสนทนากับครู เพื่อถามข่าวคราวความก้าวหน้าทางการ เรียน ตลอดจนความประพฤติของนักเรียนที่อาจจะต้อง ร่วมมือกันแก้ไข

อาทร รัตนค่านวณ (2522) ได้ถอดความจากบทความเรื่อง "You can help your children learn" ของ Moya Pine (1979) ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า ผู้ปกครองจะ ช่วยเหลือการเรียนของลูกหลานได้เพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับความสามารถ เวลา ความสนใจ และ พหุใจของผู้ปกครอง ซึ่งอาจปฏิบัติตามคำแนะนำง่าย ๆ ได้ดังนี้ คือ

1. จัดเวลาและสถานที่สำหรับทำการบ้าน หรือการเรียนที่บ้าน ตลอดจนช่วยตรวจดู เมื่อเด็กทำการบ้าน
2. ช่วยสอนเรื่องที่เป็นปฏิบัติการพื้นฐาน เช่น การท่องสูตรคูณ ท่องคำศัพท์ เป็นต้น

3. ติดตามการปฏิบัติงานของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ
4. กระตุ้นเตือนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อยู่เสมอ

พยอม อิงศตานุวัฒน์ (2530) ได้กล่าวถึง หน้าที่ของพ่อแม่ในการส่งเสริมการเรียนรู้ พ่อสรุปได้ว่า เด็กในวัย 6-12 ปี เป็นระยะที่พ่อแม่ควรสร้างนิสัยในการรับผิดชอบให้กับลูก เช่น ชักจูงให้ลูกอวดสิ่งที่ได้เรียนที่โรงเรียนในแต่ละวัน เพื่อถือโอกาสตรวจดูความก้าวหน้าในการเรียน ช่วยเหลือการทำบ้าน คอยตรวจสอบควดทำงาน เด็กจะรู้สึกกระดึบกระเจิงเมื่อมีคนสนใจในตัวเขา ช่วยจัดตารางสอน หรือ มีกิจกรรมให้เด็กทำ เพื่อผ่อนคลายจากการเรียน เมื่อใดที่ลูกชวนพ่อแม่ให้มาดูสมุดทำงาน หรือมาช่วยทำการบ้านก่อนตลอดจนเห็นลูกจัดตารางสอน เตรียมสำหรับการเรียนในวันต่อไป และวางกระเป๋าไว้เรียบร้อยพร้อมที่จะก้าวไปโรงเรียนในตอนเช้าโดยไม่ต้องบอก แสดงว่าพ่อแม่ได้ปลูกฝังนิสัยในการรับผิดชอบเกี่ยวกับการเรียนให้ลูกได้สำเร็จแล้ว

ธีระ ชัยยุทธยรรยง (2527) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ไว้ดังนี้ คือ พ่อแม่ผู้ปกครองจะต้องให้ความรัก ความเอาใจใส่ สนใจในการเรียน ให้ความสนใจในตัวนักเรียน มีการแบ่งเวลาในการดูโทรทัศน์ และเลือกรายการที่เหมาะสมให้กับนักเรียน นอกจากนั้นก็ควรหาโอกาสพานักเรียนไปเที่ยวพักผ่อนให้ได้พบเห็นสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ และจัดหาหนังสือที่ดีมีประโยชน์เหมาะสมกับวัยของนักเรียนให้อ่าน เป็นการเสริมความรู้

สวัสดิ์ สุวรรณอักษร (2528) ได้กล่าวถึงบทบาทของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ในการช่วยเหลือให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน ไว้ดังนี้

1. ควรมีความ เข้าใจและให้ความสนใจในโรงเรียนที่นักเรียนศึกษาเล่าเรียนอยู่
2. ส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้
3. ยอมรับในความสามารถทางสมองหรือสติปัญญาของนักเรียน
4. สนับสนุนให้นักเรียนรู้จักใช้บริการแนะแนวของทางโรงเรียนที่จัดขึ้นสำหรับนักเรียนทุกคน
5. ส่งเสริมสนับสนุนการใช้ระเบียบวินัยต่าง ๆ อันเข้มงวดของครูบ้าง
6. ส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับครูทุกคนในโรงเรียน

7. ควรให้การอุปถัมภ์อย่างเพียงพอในการเล่าเรียนของนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ควรพยายามจัดบรรยากาศภายในบ้านให้นักเรียนมีความรู้สึกกระตือรือร้นที่จะเรียน เช่น จัดห้องพิเศษสำหรับดูหนังสือ มีโต๊ะเขียนหนังสือ และอุปกรณ์การเรียนครบครัน ถ้าหากสามารถทำได้ก็ควรจัดทำตารางเวลาเรียนให้เหมาะสม พร้อมทั้งมีเวลาพักผ่อนบ้างตามสมควร จัดสถานที่ดูหนังสือให้มีความเงียบสงบ แนะนำให้นักเรียนรู้จักคุณค่าของวิชาต่าง ๆ ที่เรียน ถ้าหากผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจเพียงพอในวิชานั้น ๆ ก็ควรพยายามตอบคำถามหรือให้คำอธิบายในเรื่องต่าง ๆ ที่นักเรียนสงสัย หรืออาจจะช่วยให้นักเรียนอยากค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมต่อไปในท้องสมุด หรือแหล่งความรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่

8. ส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมตามหลักสูตรและกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เท่าที่จะสามารถทำได้

9. แนะนำวิธีการคบเพื่อนที่ดีและควรห้ามปรามนักเรียนมิให้เข้าไปมีส่วนร่วมกับกลุ่มเด็กที่สร้างวาทะกรรมเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อื่น

10. สนับสนุนให้นักเรียนศึกษาเล่าเรียนอยู่ในโรงเรียนจนกว่าจะจบการศึกษา ตามควรแก่สภาพของนักเรียน และฐานะทางเศรษฐกิจภายในครอบครัว

อำนาจ ศรีรัตนบัลล์ (2531) ได้กล่าวถึงการเลี้ยงลูกให้ประสบความสำเร็จนั้น ผู้ปกครองมีส่วนในการเลี้ยงดูอย่างไร โดยเขียนเล่าจากประสบการณ์ พอสรุปได้ดังนี้

1. การให้คำปรึกษาในการเลือกแผนการเรียน ผู้ปกครองควรให้คำแนะนำโดยให้นักเรียนเป็นคนตัดสินใจด้วยตนเอง แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นผู้ปกครองก็ต้องศึกษาความสามารถ ความถนัดของนักเรียน เมื่อนักเรียนเลือกแผนการเรียนแล้ว ผู้ปกครองก็ควรให้การสนับสนุนในการเรียนของเขาด้วย

2. ควรให้แนวทางในการแบ่งเวลาเรียน และร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียน การแบ่งเวลาเรียน เป็นเรื่องที่ต้องฝึกมาตั้งแต่เล็ก ให้เข้าใจว่าการเรียนที่แท้จริงนั้นอยู่ที่การตั้งใจเรียนตั้งแต่ในห้องเรียน สำหรับที่บ้านก็ควรฝึกให้นักเรียนทำการบ้าน และดูหนังสือเป็นเวลาอย่างสม่ำเสมอทุกวัน

3. ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนพิเศษในวิชาที่น่าสนใจ เช่น ดนตรี กีฬา ภาษาต่างประเทศ

4. การให้ความช่วยเหลือ เมื่อนักเรียนมีปัญหา พ่อแม่หรือผู้ปกครอง ให้ความช่วยเหลือหาวิธีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ซึ่งอาจจะอธิบายกันด้วย เหตุผลหรือด้วยปัญญา การให้ความช่วยเหลือ อาจจะเป็นการช่วยอธิบายการบ้านหรือรายงานที่ทำ

เวลซ (Welsh, 1989) ได้กล่าวถึงวิธีการที่ผู้ปกครองจะช่วยให้ลูก เรียนได้ดีขึ้นไว้ 8 ประการ ดังนี้ คือ

1. ไปพบครูแล้วฝากลูกให้ได้ เรียนกับครูที่ดี ซึ่งทำได้โดยสอบถามจากผู้ปกครองที่มีบุตรหลานเรียนอยู่ในโรงเรียนนั้นก่อนแล้ว เพราะครูที่ดีจะมีความรับผิดชอบและสอน เก่ง

2. หาโอกาสไปพบครู เพื่อแนะนำลูกให้ครูรู้จัก เพราะถ้าลูกเกิดมีปัญหาทางการ เรียนขึ้นก็จะได้ดีต่อทำความเข้าใจและร่วมมือกันแก้ปัญหาได้ทันท่วงที

3. พ่อแม่ต้องยอมรับความจริง ไม่เข้าข้างลูก ในกรณีที่ลูกถูกทำโทษ หรือสอบได้คะแนนไม่ดีเท่าที่ควร ทั้งนี้เพื่อมิให้ครูมีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อลูกของท่าน

4. โทรศัทพ์ถึงครูหรือ เขียนจดหมายชมเชย พร้อมทั้งแจ้งความก้าวหน้าของ เด็กให้ครูทราบ จะทำให้ครูมีขวัญและกำลังใจดีขึ้น ซึ่งผลดีก็จะสะท้อนไปถึง เด็กด้วย

5. ทำความรู้จักกับผู้ปกครองคนอื่น ๆ เพื่อ เป็นการหาข้อมูลว่าลูกของท่านได้รับการปฏิบัติ เช่นเดียวกับ เพื่อน ๆ ในชั้นหรือไม่

6. หาซื้อหนังสือแนะนำมาอ่านบ้าง เพราะจริง ๆ แล้วมีนักเรียนน้อยมากที่จะไปพบครูแนะนำ ดังนั้น พ่อแม่จึงควรมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการแนะนำบ้าง ซึ่งสอดคล้องกับที่ประหยศ ทองมาก (2524) ได้กล่าวถึงความสำคัญในเรื่องนี้ว่า ผู้ปกครองควรช่วย เป็นทั้งครูและผู้แนะนำ เพราะถึงแม้ว่านักเรียนจะเข้าโรงเรียนแล้ว ก็ยังคงใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ที่บ้าน ผู้ปกครอง จึงมีโอกาสได้เห็นพฤติกรรมต่าง ๆ ของนักเรียนได้มากกว่าครู ครูจะไม่สามารถรู้จัก และ เข้าใจนักเรียนได้ดีพอ ถ้าไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง ดังนั้น ครูและผู้ปกครองจึงควรร่วมมือกัน เพื่อจัดบริการแนะนำที่ถูกต้องและ เหมาะสมให้แก่ นักเรียน

7. ให้ความสนใจใส่ลูกอยู่เสมอ เพราะมีพ่อแม่จำนวนไม่น้อยที่มอบลูกของตนให้เป็นภาระของทางโรงเรียนและส่งลูกไปเรียนพิเศษมากกว่าที่จะกวดขันด้วยตนเอง ซึ่งส่วนใหญ่แล้วผู้ปกครองพวกนี้มักจะอ่านหนังสือน้อย แต่จะใช้เวลาส่วนใหญ่ในการดูโทรทัศน์ ดังนั้น การที่จะทำให้การเรียนของเด็กดีขึ้น จึงไม่ควรให้มีโทรทัศน์อยู่ในห้องของเด็ก เป็นอันขาด

8. แสดงความชื่นชมกับความสำเร็จของลูกในทุก ๆ ด้าน เพราะพ่อแม่และครูมักจะให้ความสำคัญเฉพาะการเรียนของเด็กเท่านั้น ซึ่งจริง ๆ แล้ว เป็นไปไม่ได้ที่เด็กจะเก่ง เหมือนกันไปหมดทุกคน ดังนั้น การช่วยให้เด็กได้รับประสบการณ์จากความสำเร็จบางอย่างก็จะช่วยสร้างความเชื่อมั่นในตนเองให้กับเด็กได้มาก

จากทัศนะของนักการศึกษาหลายท่านดังกล่าวมานี้ พอสรุปได้ว่า ผู้ปกครอง เป็นผู้มี ความสำคัญต่อการ เรียนของ เด็ก เป็นอย่างมากและแนวทางที่จะช่วยส่งเสริมการเรียน เมื่อเด็ก อยู่ที่บ้านก็ทำได้โดยการจัดสภาพแวดล้อมทางบ้านให้มีบรรยากาศที่อบอุ่น มีความ เข้าใจดีต่อกัน ไม่สร้างความวิตกกังวลให้เกิดกับ เด็ก เป็นที่ปรึกษา เมื่อเด็กมีปัญหา ให้เวลา เด็กอย่าง เพียงพอในการ ทำการบ้านและทบทวนความรู้ ตลอดจนจัดหาหนังสือและอุปกรณ์การเรียนให้อย่าง ครบถ้วน และ เพื่อให้เกิดผลในการส่งเสริมการเรียนของนักเรียนอย่างแท้จริง ผู้ปกครองจึงควรมีความรู้ ความ เข้าใจ เกี่ยวกับหลักสูตรในด้านจุดมุ่งหมาย โครงสร้างและแนวทางการส่งเสริมของผู้ปกครอง นักเรียนในการ เรียนตามแนวหลักสูตรพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) เพื่อให้ ผู้ปกครองสามารถส่งเสริมการเรียนของนักเรียนได้อย่างสอดคล้องกับแนวทางที่หลักสูตรกำหนดไว้

การส่งเสริมของผู้ปกครองนักเรียนในการ เรียน ตามแนวหลักสูตร พุทธศักราช 2521

(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

การศึกษาระดับประถมศึกษา เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้พร้อมที่จะทำประโยชน์ให้กับสังคมตามบทบาทและหน้าที่ของตน ในฐานะพลเมืองดี ตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ที่มีพระมหากษัตริย์ เป็นประมุข โดยมุ่งให้ผู้เรียน มีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้ คงสภาพการอ่านออก เขียนได้และคิดคำนวณได้
2. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง ธรรมชาติแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงของสังคม
3. สามารถปฏิบัติตนในการรักษาสุขภาพอนามัยของตนเองและครอบครัว
4. สามารถวิเคราะห์สาเหตุและเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองและครอบครัวได้อย่างมีเหตุผลด้วยทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์
5. มีความภูมิใจในความเป็นไทย มีนิสัยไม่เห็นแก่ตัว ไม่เอาเปรียบผู้อื่นและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
6. มีนิสัยรักการอ่านและใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ
7. มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการทำงาน มีนิสัยรักการทำงานและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
8. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพและการเปลี่ยนแปลงของสังคมในบ้านและชุมชน ตลอดจนอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรมในชุมชนรอบ ๆ บ้าน

ในการที่จะให้ผู้เรียนบรรลุความมุ่งหมาย มีคุณลักษณะดังกล่าวมาแล้วนั้น หลักสูตรได้กำหนดโครงสร้างของเนื้อหาวิชาเป็น 5 กลุ่มประสบการณ์ดังนี้คือ

กลุ่มที่ 1 กลุ่มทักษะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ประกอบด้วย ภาษาไทยและคณิตศาสตร์

กลุ่มที่ 2 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ว่าด้วยกระบวนการแก้ไข้ปัญหาของชีวิตและสังคม โดยเน้นทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อการดำรงอยู่และการดำเนินชีวิตที่ดี

กลุ่มที่ 3 กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ว่าด้วยกิจกรรมที่เกี่ยวกับการสร้างเสริมนิสัย ค่านิยม เจตคติและพฤติกรรม เพื่อนำไปสู่การมีบุคลิกภาพที่ดี

กลุ่มที่ 4 กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ว่าด้วยประสบการณ์ทั่วไปในการทำงาน และความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพ

กลุ่มที่ 5 กลุ่มประสบการณ์พิเศษ ว่าด้วยกิจกรรมตามความสนใจของผู้เรียน ซึ่งจัดให้มีเฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 โดยโรงเรียนอาจเลือกจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความรู้และทักษะในกลุ่มประสบการณ์ทั้ง 4 กลุ่มดังกล่าวมาแล้ว หรือกิจกรรมอื่น ๆ ตามความสนใจของผู้เรียน เช่น ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน เป็นต้น

กลุ่มทักษะที่เป็น เครื่องมือการเรียนรู้ ประกอบด้วยกลุ่มทักษะ (ภาษาไทย) กลุ่มทักษะ (คณิตศาสตร์) ซึ่ง เป็นกลุ่มที่มุ่งให้ความรู้และประสบการณ์แก่ผู้เรียนสำหรับใช้ เป็น เครื่องมือในการ ดำรงชีวิต ทั้งในด้านการติดต่อสื่อสาร การคิดคำนวณ การคิดหา เหตุผลและการคิดสร้างสรรค์ ตลอดจนการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับ ไปใช้ประโยชน์ในการ เรียนรู้กลุ่มประสบการณ์อื่น ๆ และแสวงหาความรู้ตามที่ต้องการ

กลุ่มทักษะที่เป็น เครื่องมือการเรียนรู้ภาษาไทย

อังฉรา ชิวพันธ์ (2531) ได้กล่าวถึง ความสำคัญและคุณค่าของภาษาไทยไว้ว่า ภาษาไทย เป็นภาษาประจำชาติไทย เป็นสิ่งซึ่งแสดง เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาติ และ เป็น เครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสาร เพื่อทำให้เกิดความ เข้าใจระหว่างคนไทยด้วยกัน นอกจากนี้ ภาษาไทยยังใช้ เป็น เครื่องมือในการ เรียนรู้ด้านต่าง ๆ ด้วย ดังนั้น การสอนภาษาไทยในระดับ ประถมศึกษา จึงมุ่งสอนให้นักเรียนมีทักษะทั้ง 4 ด้าน คือ การฟัง การพูด การอ่านและการ เขียน อย่างสัมพันธ์กัน เพื่อให้ นักเรียนมีความภูมิใจในความเป็นไทยและสามารถใช้ภาษาไทย เป็น เครื่องมือ สำหรับการติดต่อสื่อสารและ เรียนรู้ เรื่องต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งหลักสูตร ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ได้กำหนดจุดประสงค์ในการ เรียนรู้ภาษาไทยไว้ 6 ประการ ดังนี้คือ

1. มีทักษะในการฟัง พูด อ่านและ เขียน โดยมีความรู้ความ เข้าใจหลัก เกณฑ์ อัน เป็นพื้นฐานของการ เรียนภาษา
2. สามารถใช้ภาษาติดต่อสื่อสาร ทั้งการรับรู้และการถ่ายทอดความรู้สึคนึกคิดอย่าง มีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผล
3. สามารถใช้ภาษาได้ถูกต้อง เหมาะสมกับกาล เทศะและบุคคล ตลอดจนสามารถ ใช้ภาษาใน เชิงสร้างสรรค์ได้

4. มีนิสัยรักการอ่าน รู้จักเลือกหนังสืออ่านและใช้เวลาว่างในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากหนังสือ สื่อมวลชนและแหล่งความรู้อื่น ๆ

5. สามารถใช้ประสบการณ์จากการเรียนภาษาไทยมาช่วยในการคิดตัดสินใจแก้ปัญหาและวินิจฉัยเหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล

6. มีความรู้ความเข้าใจและเจตคติที่ถูกต้องต่อการเรียนภาษาไทยและวรรณคดีทั้งในด้านวัฒนธรรมประจำชาติ และการสร้างเสริมความงามงามในชีวิต

สำหรับการส่งเสริมของผู้ปกครองในการเรียนภาษาไทยนั้น หน่วยศึกษานิเทศก์สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2526) ได้กล่าวไว้ดังนี้คือ

1. ช่วยดูแลเรื่องสุขภาพอนามัย เช่น โรคหูน้ำหนวก ซึ่งจะทำให้การฟังบกพร่อง ความผิดปกติของฟันที่จะทำให้การออกเสียงไม่ชัดเจน เป็นต้น ถ้าเด็กมีสุขภาพไม่ดีก็จะเป็นอุปสรรคต่อการเรียน

2. จัดทำอุปกรณ์การเรียนของเด็กให้พร้อม ถ้าสุดความสามารถจริง ๆ ก็ควรแจ้งให้ครูทราบ

3. เป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่ลูก เช่น การใช้ภาษาพูดที่ไพเราะ การใช้ภาษาได้ถูกต้องและออกเสียงได้ ชัดเจน เพราะเด็กจะเลียนแบบพ่อแม่ผู้ปกครองหรือผู้ที่อยู่ใกล้ชิดทุกอย่าง

4. ดูแลการทำงานของเด็กด้านการเรียน เช่น ดูว่าเขาทำการบ้านได้หรือไม่ เรียนทันตามครูสอนหรือไม่ มีอะไรที่ท่านช่วยแนะนำเขาได้บ้าง ถ้าท่านช่วยไม่ได้หรือเห็นว่าเด็กมีข้อบกพร่องในเรื่องใดก็อาจแจ้งให้ครูทราบ เพื่อจะได้ร่วมมือกันช่วยเหลือเด็กได้ทันที่

5. ให้เวลาแก่เด็กในการค้นคว้าและหาความรู้ด้วยตนเอง เพราะบางครั้งครูอาจให้หลักเกณฑ์และตัวอย่างมาแล้วให้นักเรียนค้นคว้า ดังนั้น จึงต้องการเวลาและสมาธิในการทำงานตามลำพัง เพื่อใช้ความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาบ้าง

6. หาหนังสือส่งเสริมการอ่านที่มีประโยชน์ ให้ความรู้และประสบการณ์ที่กว้างขวาง ให้เด็กได้อ่าน เป็นการฝึกฝนทักษะทางการอ่านและปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน ถ้าท่านไม่สามารถจะหาหนังสือให้เด็กอ่านได้ ก็ควรแนะนำให้เด็กอ่านหนังสือในห้องสมุดประชาชนหรือขอยืมหนังสือจากห้องสมุดโรงเรียนมาอ่านก็ย่อมทำได้

การอ่าน เป็นทักษะที่สำคัญ ซึ่งจะนำไปสู่การเรียนรู้ในกลุ่มประสบการณ์อื่น ๆ ดังนั้น จะกล่าวถึงวิธีการส่งเสริมการอ่าน ซึ่ง กุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์ ได้เสนอแนะวิธีที่พ่อแม่ สามารถสร้างนิสัยรักการอ่านให้กับเด็กไว้ดังนี้ (กุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์ อ้างถึงใน สุขุม เฉลยทรัพย์, 2528)

1. ไม่นำเด็กไป เปรียบเทียบกับคนอื่น ๆ เพราะ เด็กแต่ละคนมีบุคลิกภาพ เฉพาะตัว
2. อ่านหนังสือให้เด็กฟังและให้เด็กอ่านในส่วนที่เขาอ่านได้ จะทำให้เด็กรู้คำศัพท์ ใหม่ และผู้ปกครองควรชมเชย เมื่อเด็กแสดงความสามารถในการอ่าน
3. ไปเยี่ยม เยียนโรงเรียนของเด็ก ขอคำแนะนำและวิธีการในการสร้างนิสัย รักการอ่านที่สามารถนำไปปฏิบัติที่บ้านได้
4. บันทึกลีขียงการอ่านของเด็ก เพราะ เด็กชอบที่จะฟัง เสียงของตนเองจาก เทป เป็นการสร้างความสนใจและนำไปสู่การอ่านหนังสือ
5. ควรชมเชย เด็กทุกครั้งอย่าง เสมอต้น เสมอปลาย เมื่อเด็กแสดงความสามารถใน การอ่าน
6. ให้ความสนใจต่อคำถามของเด็ก อธิบายความหมายของคำศัพท์และฝึกฝนให้ เด็กออกเสียงได้ถูกต้อง
7. ให้เด็กอ่านหนังสือให้ฟังอย่างน้อยวันละ 10 นาที ทุกวัน
8. ดูแลให้เด็กได้ รับประทานอาหารและพักผ่อนอย่าง เพียงพอ
9. จัดสถานที่และ เวลาอ่านหนังสือสำหรับครอบครัว อาจ เป็นก่อนรับประทานอาหาร ก่อนนอน หรือบ่ายวันอาทิตย์ โดยอาจให้เด็กในครอบครัวที่สามารถอ่านหนังสือได้ผลัดกันอ่าน หรือพ่อแม่อ่านให้ลูก ๆ ฟัง
10. จัดหา เกมที่จะส่งเสริมการอ่าน เช่น เกมต่อคำศัพท์ เกมอักษรซ่อนคำ เป็นต้น หรือร่วมเล่น เกมทายปัญหา "อะไร เอ้ย" ใน เวลาว่างหรือเวลาที่รอกอย
11. จัดวางวัสดุ เกี่ยวกับการอ่านไว้ในที่ที่จะหยิบมาอ่านได้สะดวกตามความต้องการ
12. พา เด็กไปร่วมกิจกรรมของห้องสมุด ให้คำแนะนำในการใช้ห้องสมุด การ เลือก หนังสือมาอ่าน หากมีปัญหาขอคำแนะนำจากบรรณารักษ์

13. ให้เด็กมีโอกาสเล่าเรื่องที่ได้อ่านหรือฟังมาโดยตลอด พ่อ แม่ เพียงแต่คอยกระตุ้นให้เด็กเล่าจนจบ เด็กอาจเล่าถึงตัวละครที่เขาชอบหรือเล่าเรื่องจากจินตนาการของเขาเอง

14. จัดหาหนังสือ วารสารที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจของเด็ก โดยสำรวจจากห้องสมุดหรือสอบถามจากบรรณารักษ์ อาจให้หนังสือเป็นของขวัญในโอกาสพิเศษต่าง ๆ

15. สนับสนุนส่งเสริมให้เด็กหัดเขียนสิ่งที่เด็กได้อ่านแต่ละเรื่องราวด้วยตนเอง

16. เลือกรายการภาพยนตร์ โทรทัศน์ที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจของเด็ก

17. พาเด็กไปยังสถานที่ต่าง ๆ ชูตคุยกันถึงสิ่งต่าง ๆ รอบ ๆ ตัวและชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างของสถานที่ เช่น สวนสาธารณะ ศูนย์การค้า แม่น้ำ ป่าเขา โบราณสถาน เป็นต้น

กลุ่มทักษะที่เป็น เครื่องมือการเรียนรู้คณิตศาสตร์

หลักสูตรคณิตศาสตร์ ระดับประถมศึกษา ประกอบด้วยพื้นฐานทางจำนวน พีชคณิต การวัด เรขาคณิตและสถิติ ดังนั้น การเรียนการสอนคณิตศาสตร์ในระดับนี้ จึงเน้นในด้านการพัฒนาความคิด ความเข้าใจ ความสามารถในการคิด การคำนวณ สามารถนำคณิตศาสตร์ไปใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ และใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันให้มีคุณภาพ

สำหรับ เรื่องการส่งเสริมของผู้ปกครอง ในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนนั้น หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา (2526) ได้กล่าวไว้ดังนี้คือ

1. ให้ความสนใจในการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียน ชักถามและร่วมเล่นเกมทางคณิตศาสตร์

2. หาเวลาไปพบครูที่โรงเรียน เพื่อเล่าปัญหาของนักเรียนให้ครูฟังหรือขอคำแนะนำ เมื่อผู้ปกครองมีข้อสงสัย เพื่อขอความร่วมมือในการแก้ปัญหาต่าง ๆ

3. ให้อ่านนักเรียนในการทำแบบฝึกหัดอย่างเพียงพอ และส่งเสริมการเรียนโดยการจัดหาสิ่งประกอบการเรียน เช่น สมุดดินสอ หนังสือเรียน เป็นต้น

4. ให้นักเรียนมีกิจกรรมที่ส่งเสริมความคิดทางคณิตศาสตร์บ้างตามสมควร

นอกจากนี้ จินดา ทังทอง (2530) ได้ทำการวิจัยเพื่อนำเสนอแนวทางสำหรับผู้ปกครอง ในการสนับสนุนการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนไว้ 6 ประการ ดังนี้คือ

1. เอาใจใส่ติดตามผลการเรียน ซึ่งทำได้โดยการสอบถามถึงการเรียนคณิตศาสตร์อย่างสม่ำเสมอ ติดตามความสามารถในการเรียนโดยการดูแบบฝึกหัดที่นักเรียนทำ และช่วยทบทวนบทเรียนที่ได้เรียนมาแล้ว เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่องอื่น ๆ ต่อไป

2. ให้ความรู้เพิ่มเติมทางคณิตศาสตร์ ซึ่งทำได้โดยการช่วยสอนเพิ่มเติม หรืออธิบายเมื่อเด็กไม่เข้าใจ การฝึกทักษะการคิดคำนวณในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ให้เด็กบอกรายการจากการช้อปปิ้ง การคิดราคาสินค้า การทอนเงิน เมื่อไปซื้อของ การฝึกท่องสูตรคูณ และมาตราเวลา เป็นต้น นอกจากนี้อาจหาซื้อหนังสือหรือแบบฝึกหัดอื่น ๆ ให้ทำเพิ่มเติมการพาไปชมนิทรรศการทางคณิตศาสตร์ และซื้อของเล่นที่ส่งเสริมการคิดคำนวณได้

3. ปรับปรุงแก้ไขและซ่อมเสริมทางคณิตศาสตร์ ซึ่งทำได้โดยการไปพบครูที่สอนเพื่อทราบปัญหาและขอคำแนะนำหาทางแก้ไข หรือจัดหาครูสอนพิเศษให้ ถ้าผู้ปกครองไม่มีเวลาสอนด้วยตนเอง

4. ให้การสนับสนุนและเสริมกำลังใจ โดยการให้คำชมเชยหรือให้รางวัล เมื่อเด็กสอบได้คะแนนดี พูดให้กำลังใจ เมื่อเด็กทำผิดพลาด เพื่อการแก้ไขในครั้งต่อไป

5. จัดหาอุปกรณ์การเรียนคณิตศาสตร์ให้อย่างครบครัน คือ สมุดดินสอ แบบฝึกหัด และนอกจากนั้นควรแนะนำให้เด็กใช้อุปกรณ์ที่มีในบ้าน เพื่อช่วยในการคิดคำนวณ เช่น ก้อนหิน เปลือกหอย ฝาน้ำตาล หลอดกาแฟ กระดุม นาฬิกา เป็นต้น

6. จัดสภาพแวดล้อม ที่ส่งเสริมการเรียนคณิตศาสตร์ ซึ่งได้แก่ จัดสถานที่ให้เหมาะสมในการทำงาน ให้เวลาเด็กทำงานอย่างเพียงพอโดยไม่รบกวน เช่น เรียกใช้งานอื่น ๆ หรือเปิดโทรทัศน์เสียงดัง เป็นต้น

กลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิต

การจัดหลักสูตรกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิตในระดับประถมศึกษา ได้จัดเป็นมวลประสบการณ์ที่จำเป็น เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้เข้าใจตนเองทั้งทางร่างกาย จิตใจและการดำรงชีวิต เข้าใจธรรมชาติที่อยู่แวดล้อมตนเองทั้งทางสังคม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มองเห็นความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างตนเอง ครอบครัวและสิ่งแวดล้อม มีความคิดสติปัญญา ค่านิยมสามารถดำรงชีวิต แก้ปัญหา พัฒนาและปรับปรุงชีวิตของตนเอง ครอบครัวและสิ่งแวดล้อมไปสู่จุดมุ่งหมาย ปลายทางอันชอบธรรม (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2533) ซึ่งผู้ปกครองจะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับนักเรียนได้ดังนี้คือ

1. เอาใจใส่ดูแลเมื่อลูกทำการบ้าน ถ้าลูกทำการบ้านไม่ได้ก็ช่วยเหลือแนะนำชี้ให้เห็นแนวทางว่าควรจะคิดอย่างไร แต่มิใช่บอกและช่วยทำการบ้านให้ลูก
2. เอาใจใส่ดูแลการปฏิบัติทางด้านสุขภาพอนามัยของลูกในเรื่องต่อไปนี้
 - 2.1 การรักษาความสะอาดของร่างกาย เช่น แปรงฟัน อาบน้ำ สระผม ตัดเล็บ ฯลฯ ให้สะอาดเป็นประจำ
 - 2.2 การกินอาหารให้ถูกหลักอนามัย เช่น กินอาหารให้ครบทั้งห้าหมู่ เลือกซื้อของกินที่เป็นประโยชน์ต่อร่างกาย ฯลฯ
 - 2.3 การออกกำลังกายและพักผ่อนให้เพียงพอ เช่น ไม่ควรให้ลูกออกกำลังกายมากเกินไป และไม่ควรรื้อลูกนอนดึกเกินไป
 - 2.4 การให้รู้จักช่วยเหลือตนเองได้ เช่น อาบน้ำแต่งตัว ซักเสื้อผ้า ซักถุงเท้า ตัดกระดุมหรือซ่อมแซมเสื้อผ้าเล็ก ๆ น้อย ๆ ได้ ฯลฯ
3. ส่งเสริมให้ลูกอ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์เป็นประจำ เพื่อให้เด็กมีความรู้ทันสมัยทันต่อเหตุการณ์
4. ส่งเสริมให้ลูกอ่านหนังสือประเภทเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการ เช่น สารคดีต่าง ๆ หนังสืออ่านประกอบตามเนื้อหาในหลักสูตร เท่าที่จะช่วยได้ (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2526)

กลุ่มสร้าง เสริมลักษณะนิสัย

กลุ่มสร้าง เสริมลักษณะนิสัย เป็นกลุ่มที่ว่าด้วยกิจกรรมที่สร้างนิสัย ค่านิยม เจตคติและพฤติกรรม เพื่อนำไปสู่การมีบุคลิกภาพที่ดี กิจกรรมที่จะช่วยสร้างลักษณะนิสัย ได้แก่ กิจกรรมจริยศึกษา ศิลปศึกษา พลศึกษา ดนตรีและนาฏศิลป์ ลูกเสือ เนตรนารี ยุวภาษา และผู้นำเพื่อประโยชน์ ซึ่งจะกล่าวถึงความสำคัญของแต่ละกิจกรรม พร้อมทั้งวิธีการที่ผู้ปกครองสามารถส่ง เสริมนักเรียนในการปฏิบัติกิจกรรมดังต่อไปนี้

จริยศึกษา

ในการสอนจริยศึกษานั้น เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาค่านิยมและจริยธรรม จึงจำเป็นต้องให้นักเรียนได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีคือ การอยู่ใกล้ชิดตัวอย่างที่ดีและได้ปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน ซึ่งจะช่วยขัดเกลาความคิดและจิตใจของผู้เรียนให้ประณีตละเอียดอ่อน และสร้างค่านิยมได้ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2533) แต่เนื่องจากบ้านเป็นโรงเรียนแห่งแรกของเด็ก เด็กจะมีพฤติกรรมต่าง ๆ จากวิธีการเลี้ยงดูของบิดามารดาผู้ปกครอง แต่เมื่อเด็กเข้าโรงเรียน โรงเรียนจะเป็นสถาบันที่รับช่วงให้การศึกษอบรมนักเรียนต่อผู้ปกครอง แต่ก็ เป็นช่วง เวลาหนึ่ง เท่านั้น ดังนั้น ผู้ปกครองจึงควรให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนในการพัฒนาเด็กให้เป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรมได้ดังนี้คือ (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2531)

1. ส่ง เสริมให้นักเรียนอ่านหนังสือที่มีคุณธรรมต่าง ๆ และ เล่า หรืออ่านนิทาน ส่ง เสริมคุณธรรมให้ฟัง
2. สนับสนุนให้นักเรียนมีหนังสือหรือขอยืมหนังสือจากห้องสมุดที่เกี่ยวกับคุณธรรม มาอ่าน เพื่อฝึกนิสัยรักการอ่านหนังสือ
3. เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนในการประพฤติ ปฏิบัติตนทั้งทางกาย วาจา และใจ เช่น ความมีระเบียบวินัยในตนเอง ความขยันหมั่นเพียร ความซื่อสัตย์ เป็นต้น
4. ให้ความร่วมมือแก้ไขข้อบกพร่อง เมื่อทางโรงเรียนขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง เกี่ยวกับความประพฤติหรือการปฏิบัติของนักเรียน

5. หาโอกาสให้นักเรียนไปศึกษาหาความรู้นอกบ้าน เช่น การไปทำบุญ ฟังเทศน์ เรียนเทียนที่วัดในวันพระหรือทำพิธีในวันสำคัญทางศาสนาที่คนนับถืออยู่ การพาไปชมโบราณสถานต่าง ๆ ของชาติ เป็นต้น

6. ชักชวนให้นักเรียนถือศีลข้อใดข้อหนึ่งในห้าข้อ หรือการปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่คนนับถือ

ศิลปะศึกษา

ศิลปะศึกษาเป็น เครื่องมือทางการศึกษาที่จะนำไปสู่กระบวนการ เรียนรู้ เพื่อพัฒนาชีวิต สังคมและสร้าง เสริมลักษณะนิสัย ที่ดีงามให้แก่เด็กในด้านต่าง ๆ เช่น การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ การรู้คุณค่าทางศิลปะ การรักษาความสะอาดรักความสวยงามและ เป็นผู้มีรสนิยมที่ดี จะ เห็นได้ว่า ศิลปะศึกษามีความสำคัญต่อพัฒนาการทางอารมณ์ของ เด็ก เป็นอย่างมาก ซึ่งผู้ปกครองสามารถ ส่งเสริม เด็กได้ดังนี้คือ

1. การช่วยจัดหาวัสดุในการ เรียนศิลปะศึกษาให้กับนักเรียนอย่างครบถ้วน
2. ส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงออกอย่าง เสรีในการปฏิบัติกิจกรรมศิลปะ โดย หลีกเสี่ยงการกล่าวติ เตียนอย่างรุนแรง เมื่อเกิดความผิดพลาดแต่ควรให้การชี้แนะและชมเชย เพื่อให้เด็กเรียนมีกำลังใจในการทำงาน
3. ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับศิลปะ โดยการจัดหาหรือซื้อหนังสือที่เป็น ความรู้ เกี่ยวกับศิลปะและพานักเรียนไปชมนิทรรศการทางวิชาการ เป็นต้น

พลศึกษา

พลศึกษาเป็นการศึกษาที่สำคัญมากสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา เพราะพลศึกษา เป็น เครื่องมือที่จะช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางร่างกาย พัฒนาลักษณะนิสัยและสร้าง เสริมคุณธรรม ที่ดีให้แก่เด็กเรียนในระหว่างการฝึกพลศึกษาและ เล่นกีฬาต่าง ๆ เช่น การมีน้ำใจนักกีฬา ความสามัคคีมีระเบียบวินัยและอดทน เป็นต้น ซึ่งผู้ปกครองสามารถส่งเสริมกิจกรรมทางพลศึกษาได้ โดยการช่วยจัดหาอุปกรณ์ ให้กำลังใจในการ เรียน ให้ความสนใจใน เรื่องที่นักเรียนได้รับจาก โรงเรียนแล้วนำมาเล่าหรือแสดงให้ดูที่บ้าน ให้เวลา เด็กได้ เล่นกีฬาที่สนใจบ้างตามสมควร เป็นต้น

ดนตรีและนาฏศิลป์

ดนตรีและนาฏศิลป์ เป็นกิจกรรม ซึ่งจะช่วยให้เด็กเกิดความ เพลิดเพลินและ เบิกบานใจ ในการแสดงออก ฟ่อนคลายความ เครียดทางอารมณ์และช่วยการพัฒนาร่างกายของเด็กได้ เพราะ เด็กจะมีโอกาสได้เคลื่อนไหวร่างกายตามทำนองและจังหวะ เพลง ซึ่งผู้ปกครองสามารถส่งเสริม กิจกรรมด้านดนตรีและนาฏศิลป์ได้ โดยการหาโอกาสพาไปชมการแสดงดนตรีและนาฏศิลป์ไทย จัดหาเครื่องดนตรีให้ฝึกปฏิบัติ อนุญาตให้ เข้าร่วมกิจกรรมทางดนตรีและนาฏศิลป์กับชุมชนและ โรงเรียน นอกจากนี้อาจจัดหาภาพเกี่ยวกับการแสดง ชื่อ เทพมาให้ฟังและให้ชมการแสดงทาง โทรทัศน์ เป็นต้น

กิจกรรมสร้างนิสัย

กิจกรรมสร้างนิสัย เป็นกิจกรรมหนึ่งในโครงสร้างของหลักสูตรกลุ่มสร้าง เสริม ลักษณะนิสัย โดยกำหนดให้ เรียนกิจกรรมลูก เสือ เนตรนารี หรือยุวภาษา หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ ซึ่งเป็นกิจกรรมการ เรียนการสอนที่เน้นกระบวนการ การปฏิบัติจริง มุ่งสร้างลักษณะนิสัยต่าง ๆ เช่น ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัยและความเป็นพล เมืองดีของชาติ ซึ่งผู้ปกครองก็สามารถ ส่งเสริมให้นัก เรียนมีลักษณะนิสัยอันพึงประสงค์ได้โดย

1. ส่งเสริมให้นัก เรียนมีลักษณะนิสัยที่ดี เป็นคนมีคุณธรรมรู้จัก เอื้อเฟื้อ เพื่อแม่
2. ดูแลให้นัก เรียนรักษาความสะอาดของร่างกาย ให้คำแนะนำ ดัก เตือนและ ให้เหตุผล เมื่อนัก เรียนแสดงพฤติกรรมไปในทางที่ไม่ เหมาะไม่ควร
3. ปฏิบัติตน เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นัก เรียน

กลุ่มภาระงานและพื้นฐานอาชีพ

กลุ่มภาระงานและพื้นฐานอาชีพ เป็นกลุ่มประสบการณ์ที่ว่าด้วย การทำงานและการ สร้างนิสัยในการทำงาน จึงต้องให้ผู้ เรียนได้ปฏิบัติจริงให้มากที่สุด เพราะจะทำให้ผู้ เรียนคิด เป็น ทำ เป็น แก้ปัญหา เป็น ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่จำเป็น ในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่กำลัง เปลี่ยนแปลง (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ , 2533) และผู้ปกครองสามารถส่งเสริม การ เรียนในกลุ่ม ภาระงานและพื้นฐานอาชีพได้ดังนี้คือ

1. เปิดโอกาสให้นักเรียนช่วยเลือกการทำงานต่าง ๆ อันเป็นการแบ่งเบาภาระในการทำงานของผู้ปกครองและเป็นการปลูกฝังนิสัยในการทำงาน ให้แก่นักเรียนด้วย
2. สนับสนุนให้นักเรียนนำความรู้จากโรงเรียนมาปฏิบัติที่บ้านได้และนอกจากนี้ผู้ปกครองควรให้คำแนะนำหรือฝึกหัดให้นักเรียนทำงานอย่างถูกวิธีด้วย
3. ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนและช่วยสนับสนุนการเรียนของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ เช่น การจัดทาสตูดอุปกรณ์ในการเรียนให้ เป็นต้น
(หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2526)

กลุ่มประสบการณ์พิเศษ

โครงสร้างของกลุ่มประสบการณ์พิเศษในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ กิจกรรมการเรียนการสอนวิชาชีพที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิตและกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความรู้และทักษะ ในกลุ่มประสบการณ์ทั้ง 4 กลุ่ม (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2533) ซึ่งนักเรียนจะเริ่มเรียนกลุ่มประสบการณ์พิเศษในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 โดยทางโรงเรียนจะจัดให้นักเรียนได้เรียนเพียงอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งโดยทั่วไปแล้ว โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครจะเลือกสอนวิชาภาษาอังกฤษเท่านั้น ซึ่งผู้ปกครองสามารถให้การส่งเสริมการเรียนได้ดังนี้
(หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา, 2526)

1. จัดหาหนังสือเรียน แบบฝึกหัดและอุปกรณ์การเรียนอย่างครบครัน
2. สนทนาได้ถ่าม เกี่ยวกับการเรียนภาษาอังกฤษและ เตือนให้ทำการบ้านโดยสม่ำเสมอ
3. ช่วยทบทวนบทเรียน
4. จัดหาหนังสืออ่านประกอบง่าย ๆ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรักการอ่าน

เตือนใจ แก้วโอกาส (2530) ได้กล่าวว่า ผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญยิ่งที่จะช่วยให้การเรียนของนักเรียนประสบความสำเร็จ นักเรียนจะเรียนได้ดีนั้นนอกจากจะมีครู เป็นผู้ช่วย เหลือแล้วยังมีผู้ปกครองที่จะต้องคอย เอาใจใส่ในการ เล่าเรียนของนักเรียน ผู้ปกครองต้องได้ถ่ามครุเกี่ยวกับบุตรหลานอยู่เสมอ เมื่อทราบว่าบุตรหลานมีปัญหา เกี่ยวกับการ เรียนก็ต้องร่วมมือกับครุหาวิธีการช่วย เหลือ ผู้ปกครองมีบทบาทหน้าที่ดังนี้

1. สร้างความพร้อมในการเรียนภาษาอังกฤษให้แก่ นักเรียน โดยผู้ปกครองจะต้องคอยสำรวจบุตรหลานของตนอยู่เสมอว่า มีความพร้อมที่จะเรียนหรือไม่ เช่น อุปกรณ์การเรียน หนังสือเรียน และแบบฝึกหัดครบถ้วนหรือไม่ ถ้าหากมีปัญหาจะต้องปรึกษาหารือกับครู และจัดหาให้นักเรียน

2. สร้างแรงจูงใจและเป้าหมายที่ดีให้แก่ นักเรียน ผู้ปกครองจะต้องให้กำลังใจนักเรียน โดยหมั่นสนทนาไต่ถามเกี่ยวกับการเรียน ชี้ให้เห็นประโยชน์ที่จะได้รับจากการเรียนของบุตรหลาน

3. ช่วยทบทวนบทเรียนให้ตามความเหมาะสม สำหรับผู้ปกครองที่มีความรู้ภาษาอังกฤษ อาจจะช่วยทบทวนสิ่งที่นักเรียนได้เรียนมาแล้ว จากโรงเรียนหรืออาจจะไต่ถามหรือเตือนให้นักเรียนทำการบ้านโดยสม่ำเสมอ

4. จัดหาหนังสืออ่านประกอบภาษาอังกฤษง่าย ๆ เช่น นิทานภาษาอังกฤษ หนังสือดังกล่าว มีขายในท้องตลาดเป็นจำนวนมาก เพื่อส่งเสริมให้บุตรหลานมีนิสัยรักการอ่าน

5. พบปะกับครูเพื่อรับทราบปัญหา อันเกิดจากการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของบุตรหลานและหาวิธีการ เพื่อร่วมมือแก้ไข

การช่วยเหลือเด็กให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างได้ผลในระดับประถมศึกษา

บลูม (Bloom, 1988) ได้กล่าวถึง วิธีการช่วยเหลือเด็กให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างได้ผลไว้ 5 ขั้นตอน ซึ่งจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากโรงเรียนและผู้ปกครองดังนี้คือ

ขั้นตอนที่ 1 การเรียนเพื่อรอบรู้ (Mastery learning)

การหาวิธีการสอนอย่างง่าย ๆ เป็นขั้นตอนแรกที่จะทำให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จคือ ในการสอนแต่ละครั้ง ควรทำแบบทดสอบ 2 ชุด ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน เมื่อนักเรียนได้ทำการสอบไปครั้งหนึ่งแล้ว ครูจะนำข้อสอบที่นักเรียนทำผิดมาก ๆ มาอธิบาย แล้วให้นักเรียนช่วยกันค้นหาคำตอบที่ถูกต้อง เป็นการทบทวนความรู้ในเรื่องนั้น ๆ อีกครั้งหนึ่ง แล้วให้นักเรียนทำแบบทดสอบชุดที่ 2 หากเกณฑ์การตัดสินผ่านคือ 85% จะพบว่า โดยกระบวนการสอบ - ทวน - สอบใหม่ นักเรียนจะสามารถสอบผ่านได้เพิ่มขึ้นจากเดิม 20 - 30% หากกระบวนการนี้ทำซ้ำ ๆ กันทุก ๆ 2 - 3 สัปดาห์ จะพบว่า นักเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้นี้เพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดภายในระยะเวลาหนึ่งภาคการศึกษาเท่านั้น

กระบวนการเรียนรู้เช่นนี้สามารถนำไปใช้ได้กับทุกวิชา ในระดับชั้นประถมศึกษา แต่จะเกิดผลได้ดีในวิชาที่เรียนต่อเนื่องกัน เช่น คณิตศาสตร์ และภาษาไทย ซึ่งทั้งสองวิชานี้เป็นวิชาที่เรียนต่อเนื่องกันตลอดปี ดังนั้น การเรียนในแต่ละสัปดาห์จึงต้องการความรู้เดิม เพื่อเป็นพื้นฐานการเรียนในสัปดาห์ต่อไป ถ้านักเรียนไม่เข้าใจเนื้อหาในช่วงใดสักวัน ๆ เขาก็จะไม่สามารถเรียนต่อไปได้จนกว่าจะได้รับการสอนซ่อมเสริม หรือทบทวนจนสามารถเรียนทันคนอื่นได้ และเมื่อนักเรียนเกิดการเรียนรู้ในวิชาเหล่านี้แล้ว นักเรียนก็จะมีทัศนคติและมีความพร้อมต่อการเรียนดีขึ้น ในขณะที่เดียวกันนักเรียนก็จะประสบผลสำเร็จในการเรียนวิชาอื่น ๆ อีกด้วย แม้ว่าในวิชาอื่น ๆ จะไม่ใช่กระบวนการเรียนรู้แบบเดียวกัน (Bloom, 1981)

ขั้นตอนที่ 2 ความรู้พื้นฐาน (Initial prerequisites)

ขั้นตอนนี้ก็คือการปรับสภาพการเรียนรู้ เมื่อเริ่มต้นเรียนวิชาใหม่ ซึ่งก็คือการทบทวนความรู้เดิมจากภาคเรียนที่ผ่านมา ซึ่งจะทำให้ให้นักเรียนมีความพร้อมที่จะเรียนในภาคเรียนใหม่ต่อไป ครูผู้สอนจะต้องมาร่วมกันพิจารณาว่าเนื้อหาใดควรได้รับการทดสอบเพื่อให้เกิดการต่อเนื่องกับเนื้อหาที่จะเรียนในภาคเรียนใหม่ และ เช่นเดียวกับกระบวนการขั้นตอนที่ 1 จะต้องถูกนำมาใช้อีกคือ สอบ - ทวน - สอบใหม่ และเมื่อถึงปลายภาคเรียนนักเรียนจะมีผลการสอบที่ดีขึ้นอย่างแน่นอน แม้แต่นักเรียนที่เรียนได้ปานกลางจะมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ได้ดีกว่านักเรียนที่ไม่ได้เรียนตามกระบวนการนี้ถึง 5%

จากการติดตามผลการใช้กระบวนการเรียนการสอนทั้งสองขั้นตอนพบว่า ได้ผลเป็นที่น่าพอใจ สิ่งแรกก็คือ นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น ซึ่งจากการสำรวจเวลาเข้าเรียน นักเรียนจะมีความนับถือตนเองมากขึ้น และมีความตั้งใจศึกษาเล่าเรียนยิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 สภาพแวดล้อมทางบ้าน (The home environment)

บ้านเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ของเด็ก ดังนั้น สภาพแวดล้อมทางบ้าน จึงเป็นตัวแปรสำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก ผู้ปกครองบางคนก็ให้การสนับสนุนและดูแลเอาใจใส่เด็กเป็นอย่างดี ในขณะที่ผู้ปกครองบางคนอาจต้องได้รับการย้าเตือนจากทางโรงเรียนเป็นครั้งคราว จากการศึกษาวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางบ้านกับผลสัมฤทธิ์ ในการเรียนของเด็กในระดับประถมศึกษาปีที่ 3 - 4 มีมากถึง $\pm .80$ (Bloom, 1981)

ในสมัยหนึ่ง เชื่อกันว่า สภาพแวดล้อมที่เป็นตัวแปรสำคัญทางบ้านก็คือ สภาพเศรษฐกิจ สังคม ซึ่งอาจเป็นรายได้ของครอบครัว ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง หรือชนิดของงานที่ผู้ปกครองทำ แต่เมื่อนำความแตกต่างเหล่านี้มาหาค่าความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ จะมีค่าเพียง $+ .30$ เท่านั้น ซึ่งทางโรงเรียนไม่อาจเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทางบ้านของนักเรียนได้ แต่ถ้าผู้ปกครองได้ปรับสภาพแวดล้อมเหล่านี้ได้ นักเรียนก็จะประสบผลสำเร็จในการเรียนและผลการเรียนจะสูงกว่าเดิมได้ภายในระยะเวลาเพียง 6 เดือนเท่านั้น ดังแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิแสดงผลสัมฤทธิ์ของการสอบปลายภาค โดยเฉลี่ยภายใต้สภาพการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน

เลย์ตัน (Leyton, 1983)

การสอนแบบเก่า	ได้ผลสัมฤทธิ์ 50%
การสอนตามกระบวนการเรียนรู้ (สอบ-ทวน-สอบใหม่)	ได้ผลสัมฤทธิ์ 84%
การสอนตามกระบวนการเรียนรู้ผสมกับการทบทวนความรู้พื้นฐานเดิม	ได้ผลสัมฤทธิ์ 95%

การสอนแบบชี้แนะตัวต่อตัว : อานาเนีย (Anania, 1981) เบอร์ค (Burke, 1983)

การสอนแบบเก่า	ได้ผลสัมฤทธิ์ 50%
การสอนตามกระบวนการเรียนรู้	ได้ผลสัมฤทธิ์ 84%
การสอนแบบชี้แนะตัวต่อตัวผสมกับการสอนตามกระบวนการเรียนรู้	ได้ผลสัมฤทธิ์ 98%

ถ้าหากผู้ปกครองคอยดูแลเอาใจใส่ ให้ความสนใจและสนับสนุนการเรียน ของลูก ในช่วงระดับประถมศึกษา ผลการเรียนที่ได้ก็จะ เทียบ เท่ากับนักเรียนที่เรียนแบบ กระบวนการเรียนรู้ แต่ถ้าจัดสภาพแวดล้อมที่ดีที่บ้านบวกกับการจัดการ เรียนการสอนแบบ กระบวนการเรียนรู้ เด็กก็จะเกิดผลสัมฤทธิ์ในการ เรียน เทียบ เท่ากับนักเรียนที่เรียนแบบชี้แนะ ตัวต่อตัว และเมื่อ เปรียบ เทียบกับนักเรียนที่ถูกสอนในระบบ เก้าผลสัมฤทธิ์ในการ เรียนจะอยู่ที่ percentile ที่ 98 ซึ่งผลสำเร็จที่ได้รับจะทำให้ นักเรียนมีความมั่นใจในความสามารถใน การเรียนของตนเองมากขึ้น

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนาความสามารถในการอ่าน (Reading automaticity)

การอ่านเป็นกุญแจสำคัญในการที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในการ เรียน ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาขึ้นไป และเช่นเดียวกับทักษะอื่น ๆ ก็คือ ต้องอาศัยการฝึกฝน เด็กจะเริ่มต้น ด้วยการอ่านออกเสียงตัวอักษรทีละตัว ๆ ไป เริ่มเรียนรู้ความหมายของคำ เมื่อฝึกฝนจนเกิด ความชำนาญ เด็กจะอ่านคล่องขึ้นสามารถอ่านได้เป็นวลี เป็นข้อความและในที่สุดก็สามารถอ่าน ได้จนชำนาญและเมื่อถึงจุดนี้ เด็กจะสนใจในความหมายของข้อความที่อ่านมากกว่าการรู้ความหมาย ของศัพท์แต่ละตัว ซึ่งเราจะเห็นผลเมื่อเด็กอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 คือ เด็กจะต้องอ่านด้วยความสนุกสนานหรืออ่านเพื่อจุดประสงค์อย่างอื่นก็ตาม

รอสแมน (Rossman, 1986, 1987) พบว่า เด็กที่อ่านได้คล่องจะ ใช้เวลาในการอ่านหนังสือเป็นสอง เท่าของเด็กอื่น และทำคะแนนได้สูงกว่าทั้งในด้านความ ถูกต้องและแม่นยำ ความ เข้าใจและรู้ความหมายของศัพท์มากขึ้น รอสแมนกล่าวว่า เด็กคนใด ก็ตามที่มีเวลาอ่านหนังสือได้สัปดาห์ละ 3 - 4 ชั่วโมง มีแนวโน้มว่าจะอ่านหนังสือได้คล่องภายใน ระยะเวลาเพียง 1 - 2 ปีเท่านั้น และเมื่อเด็กได้พัฒนาทักษะการอ่านได้แล้ว สิ่งนี้จะติดตัว เด็ก ตลอดไป แต่ถ้าเด็กยังไม่สามารถพัฒนาทักษะการอ่านได้ในระดับประถมศึกษาแล้ว เด็กจะเสีย ประโยชน์มาก เพราะทักษะการอ่านจะเป็นทักษะที่สำคัญในการ เรียนระดับสูงขึ้นไป

ครอบครัวที่ส่งเสริมให้เด็กรักการอ่านหนังสือ เพื่อความสนุกสนานเป็น เวลาหลายชั่วโมงต่อสัปดาห์ คงต้องพยายามรักษาระดับความสนใจของเด็ก โดยจะต้องช่วยจัดหา หนังสือมาให้ อ่าน อาจเป็นการซื้อหรือขอยืมมาจากห้องสมุดใกล้บ้านก็ได้ และสิ่งสำคัญก็คือ

จะต้องไม่ให้เด็กดูโทรทัศน์ในเวลาอ่านหนังสือ หรือทำกิจกรรมอย่างอื่นเป็นอันขาด (ซึ่งผลการสำรวจพบว่า เด็กใช้เวลาในการดูโทรทัศน์โดยเฉลี่ยสัปดาห์ละ 25 ชั่วโมง) หลังจากนั้นผู้ปกครองควรทดสอบเด็ก โดยเลือกข้อความประมาณ 1 - 2 ข้อความที่เด็กไม่เคยอ่านมาก่อน แต่เหมาะกับอายุของเด็กแล้วให้เด็กอ่านออกเสียงดัง ถ้าเด็กอ่านได้และเข้าใจความหมายของข้อความที่อ่าน นั้นหมายความว่า เด็กได้พัฒนาทักษะการอ่านของเขาได้แล้ว แต่ถ้าเด็กยังอ่านได้ไม่คล่องคือ อ่านแบบตะกุกตะกัก และไม่ทราบความหมายของข้อความที่อ่าน เป็นที่แน่นอนว่า เด็กคนนั้นจะต้องได้รับการฝึกฝนต่อไปอีก

ขั้นตอนที่ 5 การพัฒนากระบวนการทางความคิด (Higher mental processes)

โดยทั่วไปแล้วระบบการเรียนการสอนในโรงเรียนมักจะเป็นการสอนให้ท่องจำมากกว่า แต่ในบางประเทศจะเป็นการสอนให้นักเรียนรู้จักคิดมากกว่า เช่น ในกระบวนการแก้ปัญหาการนำเอาหลักทฤษฎีมาใช้ในชีวิตประจำวัน การวิเคราะห์หาเหตุผลและการสร้างสรรค์ ความคิดริเริ่ม ดังนั้น หลักสูตรที่จัดขึ้นในประเทศเหล่านี้ จึง เป็นสิ่งที่นำมาปฏิบัติให้เห็นจริง โดยมีผู้รับผิดชอบในการปรับปรุงหลักสูตร คำราเรียนและสื่อการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการจัดฝึกอบรมบุคลากรประจำการให้สอดคล้องกับหลักสูตรและวิธีสอน วิทยาดูต่าง ๆ ที่สอนในประเทศเหล่านี้ เช่น วิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาและสังคมศึกษา จะใช้กลวิธีการสอนให้รู้จักคิดตามแนวความคิดของชนชาตินั้น ๆ ซึ่งการเรียนรู้นี้จะเกิดได้จากการสังเกต การทดลอง การปฏิบัติจริง โดยอาศัยข้อมูลพื้นฐาน ประสบการณ์ที่พบในชีวิตประจำวัน รวมทั้งสิ่งพิมพ์ที่เป็นแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ ซึ่งทั้งหมดนี้จะสะท้อนออกมาในรูปของสื่อการเรียนการสอน กระบวนการเรียนการสอน การทดสอบโดยวิธีการตั้งคำถามและแก้ปัญหา การเก็บคะแนนระหว่างภาคและการสอบปลายภาค

กลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยบูรพาของไทยของบลูม ได้ทำการศึกษาอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับการเรียนการสอนให้นักเรียนรู้จักคิด จากการศึกษาได้แสดงให้เห็นว่า เมื่อมีการกำหนดเวลา และให้ความสำคัญต่อวิธีการสอนให้รู้จักคิด นักเรียนจะได้ทั้งในด้านความคิด และความจำ (Bloom, 1984)

จากการศึกษาของ โซเลด (Soled, 1986 quoted in Bloom, 1988) โดยใช้วิธีการสอนแบบต่าง ๆ ในวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม ๆ ละ 20 - 25 คน มีครูสอนวิทยาศาสตร์ 1 คน และมีครูสอนคณิตศาสตร์ 1 คน

กลุ่มที่ 1 สอนโดยวิธีสอนแบบเก่าและเน้นความจำ กลุ่มนี้ถือเป็นกลุ่มควบคุม เมื่อทำการทดสอบแล้ว ผลปรากฏว่า กระบวนการทางความคิดและความจำจัดอยู่ใน percentile ที่ 50

กลุ่มที่ 2 ข้อสอบ 1 ใน 3 จะเน้นหนักไปในด้านให้นักเรียนได้ใช้ความคิด ส่วนข้อสอบอีก 2 ใน 3 เน้นในด้านความจำ โดยเฉลี่ยแล้วนักเรียนในกลุ่มนี้ทำคะแนนข้อสอบที่เน้นการใช้ความคิดได้กว่า 79 % ของนักเรียนในกลุ่มควบคุม และทำคะแนนข้อสอบประเภทความจำได้สูงกว่า 77 % ของนักเรียนในกลุ่มควบคุม

กลุ่มที่ 3 คะแนนเก็บระหว่างภาค 1 ใน 3 และคะแนนสอบปลายภาค ใช้วิธีการสอนแบบกระบวนการขั้นตอนที่ 1 (สอบ - ทวน - สอบใหม่) และคะแนนอีก 1 ใน 3 ให้นักเรียนเรียนแบบใช้ความคิดโดยอาศัยสื่อการสอน ผลปรากฏว่าโดยเฉลี่ยแล้วนักเรียนในกลุ่มนี้สามารถทำคะแนนในข้อสอบใช้ความคิดได้ถึงกว่า 87 % ของนักเรียนในกลุ่มควบคุม และทำคะแนนในข้อสอบประเภทความจำได้กว่า 84 % ของนักเรียนในกลุ่มควบคุม

กลุ่มที่ 4 ข้อสอบ 1 ใน 3 จะเป็นข้อสอบที่เกี่ยวกับคำถามในบทเรียนอีก 1 ใน 3 เป็นการสอนและสอบเก็บคะแนนระหว่างภาคและปลายภาค โดยใช้กระบวนการขั้นตอนที่ 1 (สอบ-ทวน-สอบใหม่) และอีก 1 ใน 3 เป็นข้อสอบให้รู้จักคิดเอง โดยเน้นการใช้สื่อการสอน ผลการทดสอบปรากฏว่า โดยเฉลี่ยแล้วนักเรียนในกลุ่มนี้ทำคะแนนในข้อสอบใช้ความคิดได้สูงกว่า 96 % ของนักเรียนในกลุ่มควบคุม และทำคะแนนข้อสอบประเภทความจำได้กว่า 95 %

จากการทดลองหลาย ๆ ครั้งได้ผลเป็นที่ปรากฏว่า เมื่อใดก็ตามที่มีการปรับปรุงกระบวนการสอนโดยให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการทางความคิด กระบวนการทางความจำ ก็จะได้ผลตามไปด้วย ในอดีตครูมีความเชื่อว่านักเรียนส่วนใหญ่จะไม่สามารถคิดเองได้ เพราะนักเรียนยังไม่มี ความจำที่ดีเพียงพอ แต่ในปัจจุบันเป็นที่เชื่อถือได้ว่า นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ ทั้ง 2 กระบวนการและการสอนโดยการใช้กระบวนการแก้ปัญหาและการสอนแบบขั้นตอนที่ 1 จะทำให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นที่จะศึกษาต่อไปได้ จุดสำคัญก็คือ การเน้นให้นักเรียนรู้จักใช้ความคิดโดยการ

จัดสถานการณ์ใหม่ ๆ ขึ้น จะทำให้นักเรียนเข้าใจ รู้จักการใช้ความคิดและใช้ความรู้ ความสามารถในการแก้ปัญหาใหม่ ๆ ได้ ดังนั้น การฝึกให้นักเรียนในระดับประถมศึกษารู้จักคิดเป็น จะทำให้เด็กเรียนด้วยความตื่นเต้น และพยายามที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น

กระบวนการทั้ง 5 ขั้นตอนทีกล่าวนานี้ เป็นเพียงการชี้แนะในการปรับสภาพแวดล้อมทางบ้านและทางโรงเรียน เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น เมื่อได้นำมาใช้อย่างผสมผสานกัน ย่อมทำให้ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้สูงขึ้น แต่หากว่าเป็นการยากที่จะใช้กระบวนการทั้ง 5 ขั้นตอน นี้ไปพร้อม ๆ กัน ก็ใช้เพียงขั้นตอนที่ 1 , 2 และ 5 ในโรงเรียนและขั้นตอนที่ 3-4 ที่บ้าน ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนก็จะแตกต่างกันไปอย่างเห็นได้ชัดเจน

สภาพแวดล้อมภายในบ้านที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

จากวิธีการทั้ง 5 ขั้นตอน ในการช่วยเหลือเด็กให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างได้ผลนั้น จะเห็นได้ว่า ต้องเป็นความร่วมมือระหว่างโรงเรียน (ครู) และบ้าน (ผู้ปกครอง) โดยโรงเรียนเป็นฝ่ายให้ความรู้แก่นักเรียน ตามวิธีการและขั้นตอนทางทางการศึกษา ส่วนผู้ปกครองก็จะเป็นฝ่ายส่งเสริม และสนับสนุนการศึกษาที่บ้าน เพื่อให้สอดคล้องกับการศึกษาที่โรงเรียน ด้วยเหตุผลที่ว่า ครูผู้สอนแม้จะมีประสิทธิภาพสูง เพียงใดก็ตาม ก็จะมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของเด็กแค่เพียงมีต่อมีเท่านั้น เมื่อเด็กเลื่อนชั้น ครูคนใหม่ก็จะมาแทนที่ครูคนเก่าต่อไป แต่ผู้ปกครอง เป็นผู้ที่ต้องรับผิดชอบในการอบรมเลี้ยงดูให้การศึกษาแก่เด็กตั้งแต่เกิดไปจนกว่าจะจบการศึกษา

ได้มีการศึกษาวิจัย เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้ในสภาพการเรียนที่แตกต่างกันในระดับประถมศึกษา การเรียนรู้ที่เรียกว่า สอบ - ทบทวน - สอบ (Mastery) ได้ผลเป็นอย่างมากในการปรับระดับความรู้ของนักเรียน ซึ่งวิธีการนี้ทางโรงเรียนสามารถแนะนำผู้ปกครองนำไปใช้ที่บ้านได้เช่นเดียวกัน แต่จะต้องจัดสภาพการเรียนที่เหมาะสม การให้รางวัลเป็นระยะ ๆ (Feed Back) เมื่อเด็กเกิดการเรียนรู้ และเป็นการกระตุ้นให้เด็กมีความสนใจที่จะเรียนรู้ต่อไป กระบวนการแก้ไขเด็กเป็นรายบุคคล เพื่อช่วยให้เด็กได้เรียนรู้และเข้าใจเนื้อหาให้ทันเพื่อน ๆ การสนับสนุนและการให้กำลังใจเด็กให้มีความพยายามมากขึ้น จากผลการสอนแบบวิธีนี้ในหลายประเทศ แสดงให้เห็นเด่นชัดว่า นักเรียนส่วนใหญ่สามารถเรียนรู้ในระดับที่ดีขึ้นไปเรื่อย สามารถพัฒนาเจตคติที่ดีต่อการเรียนในโรงเรียน และมีความภาคภูมิใจต่อความสามารถของตนเองด้วย สำหรับผู้ปกครองที่มีความรับผิดชอบต่อลูก ประารถนาที่จะทำให้ผลการเรียนของลูกดีขึ้น ก็จะต้องจัดสภาพแวดล้อมทางบ้านให้ดีขึ้นด้วย การให้กำลังใจและให้การสนับสนุนในการเรียนของลูกก็เป็นก้าวแรกไปสู่ความ

สำเร็จแล้ว เพราะการที่ที่บ้านและโรงเรียนมีการเน้นที่คล้ายคลึงกัน ในด้านการส่งเสริมแรงจูงใจในการเรียน เด็กก็จะประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ แต่ถ้าที่บ้านและโรงเรียนมีการเน้นที่แตกต่างกัน ก็จะเป็นปัญหาแก่เด็กอย่างมากในการที่จะต้องเรียนอยู่ในโรงเรียนต่อไปอีกหลายปี (Bloom, 1981)

การวิจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายในบ้าน

นักการศึกษาและนักสังคมวิทยา ต่างยอมรับแล้วว่า สภาพแวดล้อมภายในบ้านมีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางการศึกษาของเด็กมากกว่าตัวแปรอื่น ๆ จากผลการวิจัยของ เฟรเซอร์ (Fraser, 1959) และดักลาส (Douglas, 1964) ได้ชี้ให้เห็นว่า แรงกระตุ้นทางการศึกษา ทักษะคิด รายได้ และความสนใจของพ่อแม่ มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางสติปัญญา และการเรียนของลูก และเพรสคอต (Presscott, 1961) ได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเด็กพบว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประการหนึ่งคือ องค์ประกอบทางวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งได้แก่ ชนบทธรรม เนียมประเพณี ความเป็นอยู่ของครอบครัว สภาพแวดล้อมในบ้าน สำหรับเรื่องเกี่ยวกับเกณฑ์การอบรมลูกนั้น คาล (Kahl, 1953) ได้ศึกษาและแบ่งประเภทของพ่อแม่ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ชอบให้ลูก "ผ่านอย่างดี" กลับกลุ่มที่ชอบให้ลูก "ผ่านอย่างขอไปที" ถ้าจะ เปรียบเทียบแรงปรารถนา เพื่อความสำเร็จของลูก จากพ่อแม่ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจเท่ากันแล้ว พ่อแม่ประเภท "ผ่านอย่างดี" จะมีแรงปรารถนาสูงกว่า และจะคอยกระตุ้นให้ลูกตั้งใจ เรียนมากกว่าพ่อแม่กลุ่ม "ขอไปที" คาล พบว่า แรงปรารถนา เพื่อความสำเร็จของพ่อแม่มีอิทธิพลอย่างมากต่อผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของลูก คือ จะคอยกระตุ้นให้ลูกเรียนอย่าง เอาจริงเอาใจ และตั้งจุดมุ่งหมายให้ลูกไว้สูง ถ้าต้องการให้ลูกได้คะแนนดี จะพยายามช่วยให้ลูกได้ไปโรงเรียนทุกวัน ไม่ต้องการให้ลูกขาดเรียน จะชี้แนะแนวอาชีพให้ลูกไว้ด้วย โดยบอกว่าจะต้องเรียนให้เก่ง อย่างไรก็ตามจะได้ประกอบอาชีพนั้น เด็กซึ่งได้รับการกระตุ้นและพร่ำสอนในทำนองนี้อยู่ตลอดเวลาวันๆ เข้าก็จะเกิดมีสำนึกว่า เป็นหน้าที่ของตัวเองที่จะต้องเรียนให้ดี และทำงานให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้

การวิจัยส่วนใหญ่ เกี่ยวกับอิทธิพลของสภาพแวดล้อมภายในบ้านที่มีผลต่อการ เรียนรู้ ของเด็ก ได้พยายามที่จะสัมพันธ์องค์ประกอบต่าง ๆ เช่น ระดับการศึกษา อาชีพ สถานะทาง สังคม และ เศรษฐกิจของผู้ปกครองต่อความสำเร็จของเด็ก คือ เด็กที่มีผู้ปกครองซึ่งมีองค์ประกอบ ดังกล่าวค่อนข้างดี จะประสบความสำเร็จในการเรียนมากกว่าเด็กที่มีผู้ปกครอง ซึ่งมีความ เสียเปรียบในองค์ประกอบดังกล่าว ผลการวิจัยก่อให้เกิดความผิดหวังกับผู้ปกครองที่ไม่สามารถ เปลี่ยนแปลงองค์ประกอบเหล่านี้ได้ ดังนั้น นักวิจัยสองท่านคือ ดาเวย์และวูล์ฟ (Dave and Wolf) จึงได้ทำการวิจัยภายใต้การดูแลของศาสตราจารย์ บลูม (Bloom) โดยศึกษาองค์ประกอบ ภายในบ้านที่มีอิทธิพลต่อผลการ เรียนของเด็กว่า แท้คือ การปฏิบัติของพ่อแม่ต่อลูก ไม่ใช่ คุณลักษณะที่แสดงถึงฐานะของพ่อแม่ ดาเวย์(Dave, 1963) และวูล์ฟ (Wolf, 1964) จึงได้ศึกษา เกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับลูก โดยการนำไปสัมพันธ์กับระดับสติปัญญาและ ผลการเรียนของลูก ดาเวย์ ใช้วิธีสัมภาษณ์และสังเกตพ่อแม่ เพื่อที่จะประเมินพฤติกรรมที่คาดว่า จะมีอิทธิพลต่อการ เรียนของเด็ก ส่วนวูล์ฟ ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมภายในบ้าน กับสติปัญญาของเด็ก ผลการวิจัยของดาเวย์และวูล์ฟพบว่า องค์ประกอบอัน เป็นคุณลักษณะของ สภาพแวดล้อมภายในบ้านมีอิทธิพลอย่างมากต่อผลการ เรียนของเด็ก มิใช่ระดับการศึกษาและ สถานภาพทางสังคมของพ่อแม่ (Dave, 1963, Wolf, 1964 Quoted in Suthan Janhom, 1984) และจากผลการวิจัยของ ชอร์และไลแมน (Shore & Leiman, 1965) พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนสูง จะมีปิตามารดาเอาใจใส่ในเรื่องการเรียนของบุตร มากกว่าปิตามารดาของนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนต่ำ และผู้ปกครองจำนวนมากของ นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนต่ำ จะไม่ให้ความสนใจในเรื่องการเรียน และการวางแผน เรื่องการเรียนของนักศึกษาในความปกครอง ส่วนมอร์โรว์และวิลสัน (Morrow and Wilson, 1961) ได้ศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนสูง มีพ่อแม่ที่ให้คำชมเชย ยอมรับ แสดงความสนใจและ เข้าใจ ทำให้เด็กมีความรู้สึกว่าคุณเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว ส่วนนักเรียน ที่เป็น เด็กด้อยสัมฤทธิ์นั้น มีพ่อแม่ที่ขบข่มขู่ เข้มงวดเกินไป ลงโทษเด็กบ่อย ๆ หรือมีฉะนั้น ก็ให้ความคุ้มครองปกป้อง เด็กมากเกินไป บรรยากาศภายในบ้านมีความตึงเครียด และขัดแย้งกัน ดังนั้น จึงได้มีความพยายามที่จะ เปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทางบ้านให้ดีขึ้น โดยมีการไปเยี่ยม เยียน นักเรียนที่บ้าน มีการแนะนำผู้ปกครอง ให้โอกาสผู้ปกครองมาร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน เป็นครั้งคราว รวมทั้งมีการแนะนำผู้ปกครองถึงการ ใช้เกมและวิธีการใหม่ ๆ เพื่อนำไปใช้กับ ลูก ๆ ที่บ้าน เพราะจากการวิจัยพบว่า การช่วยให้สภาพแวดล้อมทางบ้านดีขึ้น ก็สามารถทำให้ สภาพการเรียนของเด็กดีขึ้นด้วย (Bronfenbrenner, 1974 quoted in Bloom, 1981)

จากการศึกษาวิจัยของนักวิจัยหลายท่านดังได้กล่าวมาแล้วนั้น ท่านได้ยึดถือในหลักการที่ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัว เป็นสิ่งสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ยิ่งผู้ปกครองให้ความสนใจใกล้ชิดและสนใจลูกมากเท่าไร ลูกก็จะประสบผลสำเร็จในการเรียนมากขึ้นเท่านั้น บลูม (Bloom, 1981) จึงได้กล่าวถึงรายละเอียดของสภาพแวดล้อมภายในบ้านที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของเด็กไว้โดยละเอียด เพื่อให้ผู้ปกครองจะสามารถตรวจสอบได้ว่า เกิดสิ่งดังกล่าวขึ้นในครอบครัวเพียงใด แต่มิให้ยึดถือเป็นหลักการตายตัว ควรมีการยืดหยุ่นหรือปรับเปลี่ยนไปตามสภาพแวดล้อมของแต่ละบ้าน ภูมิหลังของแต่ละครอบครัว รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนที่ควรจะมีโอกาสได้พบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เพื่อเด็กจะได้รับการสนับสนุนจากทางบ้านและทางโรงเรียนไปพร้อมกัน

สภาพแวดล้อมภายในบ้านที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของเด็ก มี 5 ประการ ดังนี้คือ

1. นิสัยการทำงานของผู้ปกครองและเด็ก

การแบ่งเวลาอย่างถูกต้องในการเรียน การทำงาน การกิน การเล่น หรือแม้แต่เวลานอน เป็นสิ่งสำคัญ ควรมีการกำหนดเวลา และการใช้สถานที่ภายในบ้านอย่างชัดเจน รวมทั้งสถานที่ที่จัดให้เด็กได้อ่านหนังสือหรือทำการบ้าน จากการศึกษาของดาเวย์ พบว่า เด็กที่ทางบ้านมีการจัดสรรเวลา แบ่งความรับผิดชอบของงานภายในบ้าน จะเรียนรู้ได้ดีกว่า เด็กที่ทางบ้านปล่อยให้กระทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามใจชอบ

และการที่สมาชิกในครอบครัวร่วมกันคิด และวางแผนในการทำกิจกรรมบางอย่างภายในบ้าน จะเป็นการสร้างนิสัยอันดีในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้

1.1 จำนวนของกิจกรรม การแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ และการทำงานให้เสร็จตรงตามเวลา

จะต้องมีการวางแผนให้รอบคอบไม่ว่าจะเป็นการทำงาน หรือการเล่น และสมาชิกทุกคนจะต้องช่วยกันทำงานต่าง ๆ ภายในบ้าน โดยจะต้องคำนึงถึงวัยเป็นสิ่งสำคัญ เด็กเล็กย่อมจะทำงานเท่าเด็กโตหรือผู้ใหญ่ไม่ได้

1.2 การจัดสรรเวลา และเนื้อที่ภายในบ้านอย่างเหมาะสม เพื่อการทำกิจกรรมต่าง ๆ

จะต้องมีการจัดสรรเวลาในการกิน นอน เล่น ทำงาน หรืออ่านหนังสือให้เหมาะสม เด็กจะได้รับอนุญาตให้เล่น หรือดูโทรทัศน์ได้ก็ต่อเมื่อทำการบ้านให้เสร็จก่อน และควรจัดมุมหนึ่งภายในบ้านที่สงบ เงียบพอที่เด็กจะอ่าน หรือดูหนังสือได้

1.3 การให้ความสำคัญต่อการทำการบ้าน การอ่านหนังสือ หรือกิจกรรมทางวิชาการเหนือกว่าการดูโทรทัศน์ หรือนันทนาการอย่างอื่น

เด็กจะต้องใช้เวลาอ่านหนังสือ หรือทำการบ้านก่อนที่จะดูโทรทัศน์หรือเล่น แม้ว่าในบางครั้งการทำกิจกรรมทางวิชาการจะต้องทำให้เด็กลดเวลาในการเล่น หรือดูโทรทัศน์ หรือทำกิจกรรมอื่น ๆ ก็ตาม

2. การแนะแนว และการสนับสนุนทางวิชาการ

การเรียนเป็นกระบวนการที่ยากและยาวนานมากสำหรับเด็ก ถ้าไม่มีการสนับสนุน หรือการให้กำลังใจที่ดีพอ เด็กจะรู้สึกว่ายากที่จะคงระดับความสนใจ และความตั้งใจในการเรียนได้ เด็กเกือบทุกคนต้องเผชิญหน้ากับความยากลำบากในการเรียน หรือในการทำงาน ถ้าไม่มีผู้ใดให้ความช่วยเหลือ เด็กจะท้อแท้ เด็กควรได้รับกำลังใจ และมีใครสักคนที่บ้านที่คอยช่วยเหลือให้เด็กผ่านพ้นความยากลำบากในเรื่องนี้

ดาเวย์ พบว่า แต่ละครอบครัวมีการให้กำลังใจ และการสนับสนุนต่อเด็กในระดับที่แตกต่างกันอย่างมากมาย แต่ควรจะมีใครสักคนซึ่งอาจจะอยู่ที่บ้าน หรือที่โรงเรียน หรือในชุมชน ซึ่งสามารถให้การสนับสนุนเด็กได้ในเวลาที่เด็กต้องการ มิฉะนั้น เด็กจะรู้สึกว่าการเรียน เป็นสิ่งที่ ยาก และได้ผลตอบแทนที่ไม่คุ้มค่า ดังนั้น การแนะแนว และการสนับสนุนจากทางบ้านควร เป็นดังนี้

2.1 การสนับสนุนงานของเด็กอย่างสม่ำเสมอ

ยกย่องชมเชย เด็กเมื่อเด็กทำงานได้ดี ควรพูดจาชมเชยเด็กต่อบุคคลอื่น เมื่อมีโอกาส และเรียกร้องให้สมาชิกในครอบครัวรวมทั้งเพื่อน ๆ สนใจในเมื่องานที่เด็กทำได้ผลเป็นที่น่าพอใจ หรืออาจ ให้เป็นของขวัญเล็ก ๆ น้อย ๆ เคยมีบางท่านกล่าวว่า เด็กจะเกิดการ เรียนรู้เมื่อเด็กทำงานได้เป็นผลสำเร็จและมีความทรงจำที่ดีต่อสิ่งนั้น

2.2 ผู้ปกครองต้องรู้จักจุดเด่น จุดด้อยในการเรียนของเด็ก และให้ความช่วยเหลือเมื่อเด็กต้องการ

ผู้ปกครองจะต้องเรียนรู้ว่า เด็กเรียนรู้อะไรบ้างที่โรงเรียนอย่างละเอียด เด็กเก่งในวิชาอะไร อ่อนในวิชาอะไร หรือเด็กต้องการกำลังใจ เมื่อใดที่จะให้งานที่ทำได้ เป็นผลสำเร็จ ผู้ปกครองจะต้องช่วยแก้ปัญหาการเรียนของเด็กเมื่อจำเป็น รวมทั้งให้คำแนะนำในเรื่องการบ้าน การเรียน หรือตารางการทำกิจกรรมของเด็กด้วย

2.3 ทาสถานที่เงียบสงบเพื่อให้เด็กได้อ่านหนังสือ โดยจัดหาหนังสือเรียน หนังสืออ้างอิง และอุปกรณ์การเรียนที่เหมาะสม

เด็กทุกคนต้องการสถานที่ที่เงียบสงบที่จะอ่านหนังสือ มีโต๊ะทำงาน มีหนังสือเรียน พจนานุกรม หรือหนังสืออ้างอิงอื่น ๆ ซึ่งผู้ปกครองจะต้องสอนเด็กให้ใช้ประโยชน์จากสิ่งเหล่านี้ให้มากที่สุด แทนที่จะตั้ง วางไว้เฉย ๆ และเป็นไปได้อย่างมากที่ทุกบ้านสามารถจะจัดห้องอ่านหนังสือ เฉพาะให้เด็กได้ การจัดหาหนังสือภายในบ้านให้เด็กมีโอกาสอ่านหนังสือได้ ก็เป็นการเพียงพอแล้ว

3. การกระตุ้นให้สำรวจและอภิปรายความคิดและเหตุการณ์ต่าง ๆ

บ่อยครั้งที่การเรียนรู้ไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะภายในห้องเรียนเท่านั้น แต่เกิดขึ้นนอกห้องเรียน โดยเฉพาะเมื่อต้องทำกิจกรรมร่วมกับสมาชิกอื่นในครอบครัว อาจจะเป็นการสนทนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ในการเล่นเกม การทำงานอดิเรก หรือความสนใจเฉพาะของสมาชิกแต่ละคนในครอบครัว เช่น ในการเล่น การอ่านหนังสือ การไปห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ การไปฟังดนตรี และการร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรมอื่น ๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เด็กจะเรียนรู้โดยไม่ตั้งใจ และเด็กจะนำเอาประสบการณ์จากห้องเรียนมาเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน เป็นการเรียนรู้ที่แตกต่างไปจากการสอนในโรงเรียน และจะเกิดขึ้นตามวาระและโอกาสต่าง ๆ กัน

3.1 ความสนใจของสมาชิกแต่ละคนในครอบครัวการทำงานอดิเรก การเล่นเกม และกิจกรรมทางวิชาการ

ครอบครัวจะต้องให้ความสำคัญ และมีส่วนร่วมกันในการทำงานอดิเรก การเล่นเกม หรือกิจกรรมทางวิชาการที่น่าสนใจ ก่อนการทำกิจกรรมอื่น ๆ ที่ให้แค่เพียงความสนุกสนานอย่างเดียว

3.2 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในครอบครัว เกี่ยวกับหนังสือ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และรายการโทรทัศน์

สมาชิกในครอบครัวควรจะมีส่วนร่วมในการพูดคุย แสดงความคิดเห็นในสิ่งต่าง ๆ ที่อ่านพบข่าวและเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ตามหน้าหนังสือพิมพ์ หรือทางโทรทัศน์ จะเป็นตัวกระตุ้นให้สมาชิกแต่ละคนพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นของกันและกัน ซึ่งกิจกรรมเช่นนี้ ควรกระทำบ่อย ๆ

3.3 การหาโอกาสให้สมาชิกในครอบครัวไปห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ และร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรม

จริง ๆ แล้ว สมาชิกในครอบครัวต้องมีบัตรห้องสมุด เพื่อยืมหนังสือมาอ่าน ผู้ปกครองควรพาลูก ๆ ไปเที่ยวพิพิธภัณฑ์ สวนสัตว์ สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ และสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ รวมถึงการพาไปฟังดนตรี ชมงานศิลปะ ดูละคร หรือภาพยนตร์ และร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรมอื่น ๆ แล้วช่วยกันแสดงความคิดเห็น วิพากษ์ วิจารณ์ร่วมกัน ถ้าหากผู้ปกครองหาโอกาสไปทำกิจกรรมดังกล่าวไม่ได้ การเลือกสรรรายการโทรทัศน์ให้เด็กดู แล้วกระตุ้นให้เด็กวิพากษ์วิจารณ์ ก็เป็นการเพียงพอแล้ว

4. พัฒนาการทางภาษาของเด็กที่บ้าน

การเรียนในห้องเรียนและนอกห้องเรียนต้องอาศัยสื่อ นั่นก็คือ ภาษา ในการฟัง การอ่าน การพูด และการเขียน ซึ่งทักษะเหล่านี้เป็นวิธีการที่นักเรียนฝึกในห้องเรียน และนำไปใช้ภายนอกห้องเรียน เนื่องจากภาษาคือ ความคิดที่ถูกส่งสมไว้ในสมอง และจะถูกนำออกมาใช้เมื่อต้องการ ภาษาจึงเป็นสื่อกลางในการแสดงความรู้สึก และความคิด และเป็นที่น่าอน ทุกคนต้องพัฒนาการใช้ภาษาของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ บ้านจึงเป็นแหล่งความรู้ที่เด็กจะเรียนภาษาแม่ (Mother language) อย่างลึกซึ้ง และฝึกฝนการใช้ภาษามากที่สุด การเรียนรู้ภาษาภายในบ้านควรจะต้องประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้

4.1 ครอบครัวมีความรับผิดชอบในการใช้ภาษาของเด็กอย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ

ผู้ปกครองต้องให้การสนับสนุนเด็กให้มีพัฒนาการในการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ โดยเน้นให้เป็นนิสัยที่จะพูดจาอย่างไพเราะ ซึ่งสมาชิกทุกคนในครอบครัวจะต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ดังนั้น สิ่งที่ยึดถือเป็นหลักก็คือ การใช้พจนานุกรมอย่างสม่ำเสมอ และการอ่านออกเสียงอย่างถูกต้อง และเด็กควรจะเรียนรู้ศัพท์ใหม่ ๆ และใช้ได้อย่างถูกต้อง

4.2 ให้โอกาสเด็กในการเรียนรู้คำศัพท์เพิ่มขึ้น และวิธีการสร้างประโยค

สมาชิกทุกคนในครอบครัว ควรมีโอกาสได้สนทนาถึงเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน ในขณะที่รับประทานอาหารเช้า หรือในเวลาที่มีสมาชิกทุกคนรวมตัวกัน เพื่อให้โอกาสทุกคนพูดและฟัง ซึ่งจุดประสงค์ก็คือ ให้ทุกคนสามารถสื่อสารความคิด และความรู้สึกของตนเองแก่ผู้อื่นได้โดยการใช้ภาษาที่ถูกต้อง

5. ความคาดหวังของผู้ปกครองในด้านวิชาการ

บ้านเป็นสถานที่ที่เด็กจะได้รับแรงจูงใจให้แสวงหาความรู้ และแบบอย่างของการดำเนินชีวิต ซึ่งจะช่วยให้เขาดำรงชีวิตต่อไปในอนาคตได้ ผู้ปกครองจะต้องให้การสนับสนุน และให้กำลังใจเด็กในการพัฒนาการเรียน และแบบอย่างวัฒนธรรมในระดับต่าง ๆ กัน ไม่มีใครสามารถเรียนรู้ได้โดยลำพัง ทุกคนต้องได้กำลังใจ และการสนับสนุนจากผู้อื่นเพื่อที่จะก้าวไปสู่จุดมุ่งหมายที่สูงขึ้นไปทั้งในด้านการศึกษา และการพัฒนาตนเอง ส่วนใหญ่ผู้ปกครองมักจะเป็นผู้ให้การสนับสนุน แต่สมาชิกคนอื่นในครอบครัวก็สามารถให้กำลังใจซึ่งกันและกันได้ โดยวิธีการดังต่อไปนี้

5.1 ผู้ปกครองต้องรู้เกี่ยวกับงานและกิจกรรมของเด็กที่โรงเรียน

ผู้ปกครองควรจะมีรู้จักครู อาจารย์ที่สอนเด็ก สิ่งที่ได้กระทำที่โรงเรียน วิชาที่เด็กเรียน และอุปกรณ์การเรียนที่เด็กต้องใช้ ผู้ปกครองควรให้ความสนใจในด้านการเรียน ความสามารถ และความก้าวหน้าของเด็ก เพื่อที่จะสามารถให้การสนับสนุนเป็นพิเศษแก่เด็กได้ เมื่อจำเป็น

5.2 เกณฑ์มาตรฐาน และความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการทำงานของเด็ก

ผู้ปกครองจะต้องตั้ง เกณฑ์มาตรฐานในการ เรียนของ เด็กที่โรงเรียน และนอกห้อง เรียน ทั้งในด้านคุณภาพของงาน และคะแนนที่เด็กควรจะได้ และผู้ปกครองจะต้อง ให้ความช่วยเหลือ และสนับสนุน เด็ก เมื่อ เด็กไม่สามารถ เรียนได้ถึง เกณฑ์ที่ตั้งไว้ ซึ่งวิธีการนี้จะ ต้องกระทำบ่อย และติดตามผลอยู่เสมอ ไม่ใช่สนใจพัฒนาการของเด็กแต่เพียงครั้งคราว เช่น เดือนละครั้ง หรือปีละครั้ง

5.3 ระดับการศึกษา และอาชีพของผู้ปกครองที่เป็นแรงบันดาลใจให้กับ เด็ก

ผู้ปกครองจะต้องช่วยให้เด็กเกิดแรงบันดาลใจให้เรียนสูงขึ้นไป รวมทั้ง การประกอบอาชีพที่ดี ซึ่งผู้ปกครองควรจะพูดคุย หรือได้ถามเด็ก เสมอ ๆ ถึงแผนการดำเนินชีวิต ในอนาคตของเขาทั้งในด้านการศึกษา และการประกอบอาชีพอื่น โดยชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ของ ผลการเรียนในปัจจุบัน กับการเรียนต่อในอนาคต และควร เปิดโอกาสให้เด็กได้พบปะสนทนากับ เพื่อนที่มีความมุ่งมั่นในการ เรียนที่คล้ายคลึงกัน ผู้ปกครองควร เสียสละ เวลาและกำลังทรัพย์ เพื่อ ช่วย ให้ เด็กได้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ศิริวัลย์ อุดมพรวิรัตน์ (2525) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมการเรียน คณิตศาสตร์ของผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่สอง พบว่า การส่งเสริมการเรียนของผู้ปกครองนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนสูงแตกต่างจากการส่งเสริมการเรียนของผู้ปกครองนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนต่ำในด้านการให้เวลานักเรียนทำการบ้านอย่างเพียงพอ แสดงความดีใจและภูมิใจให้นักเรียนเห็นเมื่อสอบได้คะแนนดี คอยเตือนและให้กำลังใจในการ เรียน ไม่รบกวนในขณะที่นักเรียนกำลังทำการบ้าน ตรวจสอบดูสรุปรายงานผลการ เรียนของนักเรียน ชื่อและอนุญาตให้ชื่อของ เล่นที่นำมาฝึกคิดได้ ฝึกทักษะการคิดคำนวณจากชีวิตประจำวัน จัดหาอุปกรณ์ การ เรียนให้อย่างครบถ้วนและแนะนำให้รู้จักใช้อุปกรณ์ที่มีอยู่ในบ้านเพื่อช่วย ในการ เรียน

เพ็ญพิมล คุศิริวิเชียร (2526) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาของครอบครัวประกอบที่อยู่นอกเหนือความสามารถทางด้านสติปัญญา ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ พบว่า องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ที่สำคัญคือ ระดับการศึกษาของบิดา-มารดา รายได้ของครอบครัว การอ่านหนังสือพิมพ์ บิดา-มารดาใช้เวลาว่างกับนักเรียนในการทำการบ้านหรือดูหนังสือ

พูนสิน ตระการจันทร์ (2528) ได้ทำการวิจัยในเรื่องการส่งเสริมการเรียนรู้ในกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพของผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า โดยสรุปแล้วผู้ปกครองให้การส่งเสริมการเรียนรู้ในกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพอยู่ในระดับน้อย แต่เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า ด้านที่ให้การส่งเสริมในระดับปานกลางคือ การจัดหาสื่อการเรียนรู้ การชักจูงให้สนใจและเห็นความสำคัญของการเรียนรู้ในกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ การติดตามผลการปฏิบัติงาน การจัดสภาพแวดล้อมและสภาพการณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ในกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ส่วนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ในระดับน้อยมี 2 ด้านคือ การให้ความรู้เพิ่มเติม การฝึกหัดและแก้ไขการทำงานของเด็ก นอกจากนี้ผู้ปกครองส่วนใหญ่พอใจในผลงานของเด็กที่ปฏิบัติในกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ สำหรับผู้ปกครองที่มีปัญหาในการส่งเสริมการเรียนรู้ในกลุ่มประสบการณ์นี้คือ มีฐานะยากจนและเด็กบางคนไม่ค่อยสนใจทำงาน

กองวิชาการ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร (2529) ได้ทำการศึกษาคู่เปรียบที่มีอิทธิพลในการจำแนกนักเรียนช้าชั้นและเลื่อนชั้น พบว่า มีสาเหตุหนึ่งมาจากผู้ปกครองคือ นักเรียนที่ผู้ปกครองมีเวลาให้แก่เด็กเรียนมาก มีแนวโน้มที่จะได้เลื่อนชั้นมากกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีเวลาให้แก่เด็กเรียนน้อย เพราะการที่ผู้ปกครองมีเวลาให้แก่เด็กเรียนมาก จะมีโอกาสช่วยเหลือแนะแนวทางและควบคุมการเรียนรู้ของเด็กได้มากกว่า

จินดา ทังทอง (2530) ได้ทำการวิจัยในเรื่องการนำเสนอแนวทางสำหรับผู้ปกครองในการสนับสนุนการเรียนรู้คณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 โรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในกรุงเทพมหานคร พบว่า แนวทางการสนับสนุนการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ที่ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยมาก ประกอบด้วย 6 หัวข้อใหญ่คือ การเอาใจใส่ติดตามผล การเรียนรู้ การให้ความรู้เพิ่มเติมทางคณิตศาสตร์ การปรับปรุงแก้ไขและซ่อมเสริมทักษะทางคณิตศาสตร์ การสนับสนุนและเสริมกำลังใจแก่เด็ก การจัดหาอุปกรณ์การเรียนและการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ นอกจากนี้ยังพบว่า ข้อที่ผู้ปกครองปฏิบัติมากที่สุด คือ

การฝึกทักษะการคิดคำนวณจากสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวันและข้อที่ปฏิบัติน้อยที่สุด คือ การพาไปดู นิทรรศการทางคณิตศาสตร์

เพ็ญศรี ทินตาศิลป์กุล (2533) ได้ศึกษาวิธีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษสูง ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า สาเหตุหนึ่งมาจากการที่ผู้ปกครองได้ให้การสนับสนุนและเสริมกำลังใจอยู่ในระดับสูง คือ กล่าวชมเชยหรือให้รางวัลเมื่อนักเรียนทำแบบฝึกหัดถูกต้อง หรือทำคะแนนสอบภาษาอังกฤษได้ดี ซึ่งแรงให้เห็นประโยชน์ในการเรียนภาษาอังกฤษ ตลอดจนให้คำแนะนำและให้กำลังใจ เมื่อนักเรียนมีปัญหาในการเรียนภาษาอังกฤษ

งานวิจัยต่างประเทศ

ดาเวย์ (Dave, 1963) ได้ทำการศึกษาองค์ประกอบภายในบ้านที่มีอิทธิพลต่อการเรียนของเด็ก โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์และสังเกตพ่อแม่ เพื่อที่จะประเมินพฤติกรรมที่คาดว่า จะมีอิทธิพลต่อการเรียนของเด็ก ซึ่งประกอบด้วย ลักษณะของภาษา บรรยากาศทางวิชาการ การช่วยเหลือด้านการเรียน แรงกระตุ้นเพื่อความสำเร็จ กิจกรรมภายในบ้าน และลักษณะนิสัยในการทำงาน ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบอันเป็นคุณลักษณะของสภาพแวดล้อมภายในบ้าน มีความสัมพันธ์อย่างสูงกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน คือ สภาพแวดล้อมภายในบ้านมีอิทธิพลอย่างมากต่อผลการเรียนของเด็ก และดาเวย์ได้วิเคราะห์ให้เห็นต่อไปว่า พ่อแม่ที่มีระดับการศึกษาและฐานะทางสังคมต่ำ ก็สามารถให้สภาพแวดล้อมภายในบ้านที่ดี ซึ่งจะช่วยให้ผลการเรียนของเด็กดีขึ้นได้

วูล์ฟ (Wolf, 1964) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมภายในบ้านกับสติปัญญาของเด็ก โดยตั้งสมมติฐานว่า พฤติกรรมของพ่อแม่ที่สามารถอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับลูก มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการทางสติปัญญาของลูก ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าว ได้แก่

1. แรงกระตุ้นเพื่อความสำเร็จ ได้แก่ ระดับความคาดหวังเพื่อความสำเร็จของเด็ก การให้รางวัลและการทำโทษเพื่อความสำเร็จ

2. แรงกระตุ้นเพื่อพัฒนาการด้านภาษา ได้แก่ การให้ความสำคัญต่อการใช้ภาษาของเด็ก การเพิ่มความรู้และความเข้าใจคำศัพท์ การแก้ไขเมื่อใช้ภาษาผิด และมาตรฐานของภาษาที่ใช้ในครอบครัว

๓. การสนับสนุนเพื่อการเรียนรู้ ได้แก่ การให้โอกาสสำหรับการเรียนรู้ภายในบ้านและนอกบ้าน ปริมาณของหนังสือ วารสารและสิ่งพิมพ์ ตลอดจนการช่วยเหลือเด็กเพื่อการเรียนรู้ในโอกาสต่าง ๆ

วูล์ฟ ได้พบว่า คำสทสัมพันธ์รวม ๆ ของ สภาพแวดล้อมภายในบ้านกับสติปัญญาของเด็กสูงกว่าคำสทสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะทั่วไปของพ่อแม่กับสติปัญญาของเด็ก ซึ่งผลการวิจัยนี้ได้ช่วยเพิ่มความเชื่อมั่นว่า ไม่ใช่สถานการณ์ทางสังคมของพ่อแม่ แต่เป็นพฤติกรรมของพ่อแม่ที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการของสติปัญญาและภาษาของเด็ก

สุธรรม์ จันทน์หอม (Janhom, 1984) ได้ทำการศึกษาว่า พฤติกรรมใดของพ่อแม่ที่อาจปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้นได้ และเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงแล้วจะมีผลต่อการเรียนของเด็กอย่างไร โดยการให้การศึกษาแก่พ่อแม่ เพื่อนำไปปรับปรุงสิ่งแวดล้อมภายในบ้าน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับลูก เนื้อหาที่ให้การศึกษาแก่พ่อแม่ได้แก่ พัฒนาการของเด็ก วิธีการเลี้ยงดูและอบรมเด็ก การปรับปรุงการปฏิสัมพันธ์ และผลของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับเด็ก และวิธีการช่วยเหลือให้เด็กเรียนได้ดีขึ้น ซึ่งได้ทำการศึกษากับผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนในชนบทในประเทศไทย จำนวน 218 คน ผลการทดลองพบว่า พฤติกรรมที่มีการเปลี่ยนแปลงมาก คือ การกระตุ้นเพื่อความสำเร็จ การช่วยเหลือด้านการเรียน และกิจกรรมภายในบ้าน พฤติกรรมที่มีการเปลี่ยนแปลงน้อย คือ บรรยากาศทางวิชาการภายในบ้าน และนิสัยในการทำงาน ส่วนที่พบว่า เปลี่ยนแปลงน้อยมากคือ มาตรฐานของภาษา เมื่อการทดลองเสร็จสิ้นลงก็ได้มีการศึกษาผลต่อเนื่อง ภายหลังการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของพ่อแม่ด้วย คือ ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและคณิตศาสตร์ โดยใช้แบบทดสอบมาตรฐานทดสอบผลการเรียนของสองวิชานี้ คะแนนจากที่ครูทดสอบตามปกติก็จะถูกนำมาวิเคราะห์ เพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นด้วย ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่า ผลการเรียนของเด็กมีความสัมพันธ์อย่างสูง (ประมาณ .70) กับมาตรวัดสิ่งแวดล้อมของพ่อแม่ โดยเฉพาะเด็กที่พ่อแม่มีการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมภายในบ้านให้ดีขึ้น จะมีการเรียนดีขึ้นประมาณหนึ่งความ เบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งแสดงว่าการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมภายในบ้านจะสามารถปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กได้ประมาณ 1 ความ เบี่ยงเบนมาตรฐานโดยเฉลี่ย

ไมค์เรซ (Maikrzek, 1985) ได้ทำการศึกษาอิทธิพลของพ่อแม่ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เกรด 1 - 5 จำนวน 198 คน โดยแบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์สูงกับกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำ ตามการประเมินของครู ผลปรากฏว่ากลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์สูงนั้น พ่อแม่จะอ่านหนังสือให้เด็กฟังมากกว่า และที่บ้านก็มีหนังสือมากกว่า นักเรียนกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำ และพ่อแม่ยังได้รายงานว่าได้ทำงานต่าง ๆ ในโรงเรียนได้ดี ชอบโรงเรียนและทำการบ้านเสร็จตามกำหนดเวลา ยิ่งกว่านั้นพ่อแม่จะสนับสนุนให้เด็กได้เรียนต่อในระดับวิทยาลัยด้วย

ออสติน (Austin, 1988) ได้ทำการศึกษาถึงผลที่ผู้ปกครองให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนในเรื่องการทำการบ้านต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยทำการศึกษากับนักเรียนเกรด 1 จำนวน 77 คน และผู้ปกครองของนักเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร มีการประชุมให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง เมื่อเริ่มการทดลอง ผลปรากฏว่า การช่วยเหลือในเรื่องการบ้านอย่างเต็มที่ของผู้ปกครอง มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและยังทำให้ผู้ปกครองได้ทราบว่า เด็กของคนเก่งหรืออ่อนในด้านใด นอกจากนั้นยังก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบ้านกับโรงเรียนอีกด้วย

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวมาแล้วนี้สรุปได้ว่า นอกจากผู้ปกครองจะมีบทบาทสำคัญในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา เบื้องต้นแก่เด็กแล้ว เมื่อเด็กเข้ารับการศึกษานี้ ในโรงเรียนก็ต้องให้การส่งเสริมด้านการศึกษาให้สอดคล้องกับทางโรงเรียน ซึ่งได้แก่ การให้ความร่วมมือจัดหาอุปกรณ์การเรียนให้ตามที่เด็กต้องการ ให้คำแนะนำในการทำการบ้าน และงานต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายจากครู ตลอดจนซื้อแบบฝึกหัดให้ทำเพิ่มเติมที่บ้าน นอกจากนี้ยังต้องสร้างสภาพแวดล้อมภายในบ้านให้เอื้อต่อการเรียนของเด็ด้วย โดยการให้ความอบอุ่นเป็นกันเอง มีความเห็นอกเห็นใจไม่ซ้ำเติมเมื่อเด็กทำงานผิดพลาดหรือผลการเรียนลดลง ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงสภาพแวดล้อมภายในบ้าน ซึ่งผู้ปกครองจัดขึ้น เพื่อส่งเสริมการเรียนของนักเรียนในด้านต่าง ๆ รวม 4 ด้าน โดยยึดแนวความคิดของบลูม (Bloom, 1981) ดังนี้คือ

1. การส่งเสริมการใช้ภาษา ได้แก่ การให้ความสำคัญต่อการใช้ภาษา การแก้ไข เมื่อใช้ภาษาผิด การส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้ทักษะทางภาษาทั้ง 4 ด้านคือ การฟัง การพูด การอ่านและการเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รู้จักใช้ทักษะการอ่านเพื่อแสวงหาความรู้

2. การแนะแนวทางวิชาการ ได้แก่ การสนับสนุนกิจกรรมทางการเรียน การรู้ความสามารถในแต่ละวิชาของนักเรียน การแนะนำและให้ความช่วยเหลือ จัดหาอุปกรณ์ วัสดุเรียนให้แก่ นักเรียน การให้รางวัลและคำชมเชย เมื่อนักเรียนมีผลการเรียนดีขึ้น หรือทำงาน เป็นผลสำเร็จ

3. การส่งเสริมให้มีนิสัยที่ดีในการทำงาน ได้แก่ การให้นักเรียนมีส่วนร่วม รับผิดชอบในงานบ้าน การตรงต่อเวลา ความมีระเบียบในการทำงาน การใช้เวลาและสถานที่ ภายในบ้าน ทำกิจกรรมอย่างเหมาะสมและการ เน้นให้ เด็กเห็นความสำคัญของกิจกรรมทาง การศึกษากับกิจกรรมทางสันตนาการ

4. การส่งเสริมให้สำรวจและอภิปรายแนวความคิดและ เหตุการณ์ต่าง ๆ ได้แก่ การพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นกับสมาชิกภายในครอบครัว การฝึกให้ เด็ก ได้คิดตัดสินใจในสิ่งที่เหมาะสม การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของครอบครัว การไปทัศนศึกษาและ ร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรมและศาสนา